

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kaina 25 c.

SESTADIENIS — SATURDAY, LIEPA — JULY 26, 1980

Nr. 174

LKB KRONIKA NR. 41

TARYBINĖJE MOKYKLOJE

(Tęsinys)

Vilb klasės auklėtoja Andriusaitienė liepė piešti ateistinių piešinių mok. Ričardui Valentinavičiui. Šis griežtai pasipriešino, sakdamas, jog amžiais to nedarė ir nedarys. Kai VIIa klasės auklėtojai Motiekaičiui mok. Vilma Petraitytė atnešė piešinį, šis darbas išpeikė, kadangi jame nebuvo jokio pasityčiojimo iš religijos. Tuomet jis įsakė piešti girtuolių su buteliu ir maldžiantį Dievą degtinės. Dalį piešinių, kaip nemeniškių ir neantireliginių suplėšė pati ateistinio darbo vadovė Giedraitienė.

Varniai (Telšių raj.). 1979 m. rugsėjo 25 d. Varnių vyk. komiteto pirmininkas Skupovas raštu išsikvietė Varnių bažnyčios vargonininką Juozą Laugali. Pirmininkas Skupovas ir Varnių vid. m. loš direktorius Dabulskis klausinėjo apie Varnių bažnyčios vaikų chorą. „Mes turime liudininkų, kad tu organizuoji vaikų chorą ir jie per Misiąs bažnyčioje gieda. Tai neleistina“, — šaukė mokyklos direktorius. Skupovas kaskiolo kaskiokius rusiškos poezijos, kuriuose, anot jo, aiškiai parašyta, kad vaikams draudžiama bažnyčioje giedoti. Dabulskis vargonininkui pagrasino, jeigu vaikai ir toliau per pamaldas giedosią, tai Laugalis negalės Varniuose vargoninkauti, — pats direktorius tuo pasirūpins.

Vargoninkas paaiškino pareigūnams, kad vaikai ir pamaldas ateina nieko neverčiami ir neorganizuojami ir todėl jis negalys vaikams nurodyti, kurioje vietoje jie turėtų būti bažnyčioje ir

kokių būdu turėtų melstis: stovėti, giedoti ar iš maldaknygės melstis.

Janapolė (Telšių raj.). 1979 m. rugsėjo 27 d. buvo pavogta iš Janapolės bažnyčios šventoriaus koplytėlės kelios religinės statulėlės ir dekoratyvinis kryželis.

Mažeikiai. 1979 mokslo metų pradžioje (rugsėjo mėn.) Mažeikių III-so vid. m. loš X klasės mokinė Dalia Gričiūtė ir Lidija Mackevičiūtė pareikalavo mokytojos Venclovienės, kad leistų joms išstoti iš komjaunimo organizacijos, nes jos yra tikinčios ir nenori dėti veidmainiauti, o į komjaunimą yra įrašytos prievarta.

Po to abi mergaitės buvo pakviestos pas direktorių Rimšį, kuris ilgai „auklėjo“ mokinukes. Chemijos mokyt. Šteirienė pagrasino, kad ji neleisianti joms būti davatkomis ir todėl mok. Dalios Gričiūtės žinias ateityje vertinsianti tik dvejutai. Mokytoja taip dabar ir daro. Be to, mergaitės už bažnyčios lankymą yra pastoviai mokykloje persekiojamos bei pašepiamos.

Mokyklos direktorius Rimšis mok. Gričiūtės motinai aiškino, kad mokinė galinti būti komjaunuole ir kartu lankyti bažnyčia, o jei iš komjaunimo išstos — ji neišvengiamai išstos mokyti toliau.

Su mok. Mackevičiūtės tėvu direktorius atsakė kalbėdamas, žinodamas, kad Mackevičius yra giliai tikintis ir kasdien lankas bažnyčia.

(Bus daugiau)

KATALIKAI PASAULYJE

Dovana Rumunijai

Pasaulinė evangelikų reformatorių sąjunga pranešė, kad Rumunijos valdžiai sutikus, šios reformatorių Bažnyčios iš Vakarų bus pasiųsta dešimt tūkstančių šventojo Rašto egzempliorių. Ši dovana rumunų reformatorių yra siunčiama ryšium su Pasaulinės reformatorių sąjungos Europos padalinio asamblėja, kuri įvyks Rumunijoje — Poiana Biazov vietovėje, — šių metų rugsėjo 9—14 dienomis.

Vietnamo katalikai

Liepos mėnesio pabaigoje Kalifornijoje įvyks Jungtinių Amerikos Valstybių gyvenančių vietnamiečių katalikų pirmasis tautinis suvažiavimas, kuriame yra pakviesti dalyvauti taip pat ir amerikiečių katalikų Bažnyčios atstovai. Suvažiavimo tikslas — pasidalinti patirtimi, sustiprinti Amerikoje gyvenančių vietnamiečių tarpusavio ryšius, labiau suorientuoti vietnamiečių ir amerikiečių katalikų veiklą ir ieškoti priemonių, siekiant vietnamiečių labiau įjungti į Amerikos katalikų bendruomeninį gyvenimą. Suvažiavimo dalyviai specialia manifestacija išreikš padėką Amerikos katalikų Bažnyčiai už pagalbą iš Vietnamo suteiktą pagalbą.

Lenkijos vyskupas

Paskutinė Lenkijos vyskupų višutinė asamblėja birželio mėnesio pabaigoje įvyko šventos Onos kalno vienuolyne, Opolės vyskupijoje, tuo būdu atžymint čia įkurtos šventovės penkių šimtų metų sukaktį. Lenkijos vyskupų asamblėjos darbuose, kuriems pirmininkavo kardinolas Višinskis, dalyvavo 64 vyskupai. Posė-

džiuose buvo svarstomi įvairūs religiniai, socialiniai ir moraliniai klausimai, jų tarpe, žemės darbininkų sielovada, šeimos vaidmuo ir uždaviniai Evangelijos skelbime, ekumeninė veikla, ypač turint prieš akis meseniai pradėjusi katalikų ir stačiatikių dialogą. Buvo taip pat svarstomi klausimai, susiję su 1982-ais metais numatyta Čenstakavo Dievo Motinos paveikslu kelioje Lenkijos vyskupijoje ir parapijose. Vietoje kardinolo Vladislavo Rubino, kuris yra Popiežiaus paskirtas naujojo Rytų Bažnyčios Kongregacijos sekretorius, lenkų išveičių sielovados reikalai buvo patikėti Romoje gyvenančiam vyskupui Wesoły.

Katalikai Korėjoje

Katalikų Bažnyčia Korėjoje nors yra dar jauna — ji turi tik du šimtus metų, — šiandien yra jau gražiai žydinti bendruomenė, kurios įtaka yra jaučiama įvairiose gyvenimo srityse, pažymėjusi pasikalbėjime su Vatikanu radijo korespondentu Pietų Korėjos vyskupas Nam Sou Kim. Baigiantis II-ajam pasauliniam karui, katalikų Korėjoje tebuvo apie 180 tūkstančių, šiandien jų skaičius jau siekia vieną milijoną ir du šimtus tūkstančių. Kasmet katalikų skaičius krašte padauga tarp 40 ir 50-ies tūkstančių. Ypač gausūs yra atsivertimai šviesuomenės tarpe. Džiuginantis yra taip pat pastovus dvasinių pasiskaitymų augimas. Šiais metais dėl vietos stokos ir seminarijų nugalėjo būti priimti apie šimtą kandidatų į kunigus. Dėl to daroma yra planuojama įsteigti naują didžiąją kunigų seminariją. Pietų Korėjos kunigai yra ruošiami sielovadiniam darbui ne

tik savo tėvynėje, bet ir misijinėi veiklai užsienio kraštuose.

Pakvieta vokiečiai

Lenkijos katalikų Bažnyčios primas kardinolas Višinskis pakvietė Federatyvinės Vokietijos vyskupų konferenciją apsilankyti Lenkijoje. Vizitas įvyks rugsėjo mėnesį. Vakarų Vokietijos vyskupai aplankys Varšuvą, Krokuvą, Wrocław, Čenstakavą ir kitas vietas, taip pat drauge su lenkų vyskupais dalyvaus keliuose darbuose posėdžiuose. Yra numatoma taip pat vizitas buvusioje nacių koncentracijos stovykloje Oswiecim — Auschwitz. Prieš kelerius metus, Lenkijos vyskupų delegacija, kurioje dalyvavo tuometinis Krokuvos arkivyskupas kardinolas Wojtyła, buvo apsilankiusi Federatyvinėje Vokietijoje.

Washington, prie Sovietų Sąjungos ambasados suimamos lietuvaitės. Iš kairės: G. Damašytė, J. Stibirienė, D. Valčiulaitė, O. Barškytė, A. Banionytė. Nuotrauka Aušros Bagdonavičiūtės

Automobilių pramonė dirba su nuostoliais

General Motors liūdnas pranešimas

Detroitas. — Ekonominis atoslūgis daugiausia palietė Amerikos automobilių pramonę. Ketvirtadienį didžiausia automobilių gamintoja, General Motors bendrovė, paskelbė, kad per antrąjį metų ketvirtį, per tris mėnesius bendrovė turėjo 412 mil. dol. nuostolių. Pirmasis ketvirtis davė bendrovei 155 mil. dol. pelną.

Nuostolingi trys mėnesiai lyginami tik su 1970 m. askutinių ketvirčių, kad bendrovė turėjo 134 mil. dol. nuostolių, tačiau ji pateisino tuo metu vykęs darbininkų streikas, trukęs 67 dienas. Nežiūrint to streiko, bendrovė 1970 metus baigė su 609 mil. dol. pelnu.

Šiais metais šimtai automobilių pardavimo agentūrų turėjo užsidaryti, nes infliacija, didesni bankų nuosimčiai už skolintus pinigus, labiau sumažino naujų automobilių pirkimą. Vartotojai pradėjo reikauti pigesnių, mažesnių, mažiau galingo sunaudojančių mašinų. Automobilių bendrovės daug kairnavo stadijų pakėitimas mažesnių nuostolių. General Motors metus su nuostoliu užbaigė tik 1946 metais.

Panašių pranešimų galima laukti ir iš kitų automobilių bendrovių. American Motors nuostoliai siekia apie 90 mil. dol. Kaip žinoma, Chryslerio ben-

drovė jau metų pradžioje kalbėjo apie bankrotą, jei federalinė vyriausybė neduos paramos. Automobilių pardavėjus irgi užklupo blogi metai. Vieninteliai pardavėjai, kurie laikosi, yra japoniškų mašinų agentūros. Sakoma, kad iki metų pabaigos vienas iš trijų naujų automobilių Amerikos keliuose bus gamintas Japonijoje.

Liepos mėn. viduryje trijų didžiųjų JAV automobilių bendrovių naujų automobilių pardavimas nukrito 27,7 proc., lyginant su pirmąjį metų mėnesį.

Japonijos Nissan Motor Co., antra didžiausia japonų bendrovė eksportavo Amerikon 56,000 mašinų kas mėnesį, o tai yra 64 proc. daugiau, negu 1979 metais. Manoma, kad Japonijos vyriausybė patarinti, ir kita japonų bendrovė — Toyota Motor Co. imsis panašių priemonių, kad JAV pramonė galėtų išsiti iš įspaudžiančios krizės.

Jeį rinkimai rytoj

Washingtonas. — Harris viešosios opinijos tyrimų įstaiga paskelbė, kad paskutinis žmonių apklausinėjimas parodė respublikonų kandidato Ronaldo Reagano sustiprėjimą. Jei rinkimai būtų šiandien, Reaganas gautų 61 proc. balsų, o prezidentas Carteris — 33 proc. Šiame tyrime nebuvo minėtas nepriklausomas kandidatas John Andersonas. Pabrėžtina, kad tos pačios agentūros tyrimai vasario mėn. davė prezidentui Carteriui 64 proc., o Reaganui — 32 proc.

Kaimynai puola Bolivijos valdžią

Washingtonas. — Amerikos Valstybių organizacija pradėjo svarstyti, kokių priemonių griebtis prieš nedemokratinę Bolivijos vyriausybę. Kolumbijos, Ekvadoro, Peru ir Venecuelos pastangomis suauktas organizacijos posėdis pasisakė prieš žmogaus teisių laužymą Bolivijoje, pasmerkę karinį perversmą.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Gynbos departamentas pranešė, kad numatoma parduoti Jordanui modernių tankų. Kongresas turi patvirtinti šią prekybą per 30 d. Pranešama ir apie 3 milijonų biznį su Australija, kuri norinti pirkti 150 F-18 karo lėktuvų.

— Amerikos-Kinijos prekybos sutartis, apimanti tekstilės importus, baigiama. Po Hong Kongo, Korėjos, Taivano ir Japonijos Kinija taps didžiausia tekstilės medžiagų tiekėja.

— Kambodijoje po sunkių kovų vietnamiečių kariuomenė užėmė Pol Poto partizanų laikomą Malai Hill, netoli Tailandijos sienos. Pralaimėję kambodiečiai pasitraukė į kitus kalnus.

— Izraelio kalėjime mirė jau antras palestinietis, kalinamas už teroro veiksmus. Arabai kaltina izraelio kareivius, kad jie bado streiką paskelbusius kalinius prievarta maitino, pildami į gerklę sūrų vandenį. Sakoma, kad abu kaliniai mirė, gavę to vandens ir plaučius. Izraelio vidaus reikalų ministras įsakė reikalą išaiškinti.

— Iš Jungtinių Tautų pasitraukė Irano ambasadorius Farhang buvęs Kalifornijos universiteto profesorius. Jis išvyko į Iraną, kur, manoma, gaus svarbias pareigas vyriausybėje.

— Vatikano žiniomis, popiežius Jonas Paulius II-sis lapkričio 14 d. atvyks į Vak. Vokietiją, kur viešės tris dienas.

— Apie 200 anglų ir prancūzų kareivių išlipo Espiritu Santo saloje, kur buvo kilusios riaušės. Salos gyventojai kareivius sutiko su gėlimis. Liepos 30 d. Naujųjų Hebridų salos turi gauti nepriklausomybę.

— Montanoje, Glacier nacionaliniame parke, didelis lokys naktį puolė stovyklaujančią porą ir abu sudraskė. Moters ląvonas nuvilkta 60 jardų nuo palapinės. Parko patruliai ieško „grizzly“ lokio.

— Britanijos vyriausybė pripažino, kad bedarbių skaičius pasiekė 1.9 milijonų, kas sudaro britų darbo jėgos 7.8 proc. Blo gausia, kad ekonominė padėtis rodo, jog bedarbių skaičius ateinančiais metais sieks 2.5 mil.

Amerika jau atšaukė ambasadorių iš Bolivijos ir nutraukė ekonominę ir karinę paramą. Kalbama ir apie kitas sankcijas, kaip prekybos boikotą. Amerikos prekyba su Bolivija siekia 160 mil. dol. per metus.

Carteriui nemaloni "Billygate" byla

Devyni senatoriai pradėjo tardymus

Washingtonas. — Senatas sudarė devynių senatorių komisiją, kuri ištyrins Billy Carterio ryšius su Libijos vyriausybe ir paskelbs visuomenei. Komisijoje bus keturi demokratai ir trys respublikonai iš senato teisingumo komiteto ir du senatoriai iš užsienio reikalų komiteto. Šiai komisijai pirmininkaus sen. Birch Bayh, dem. iš Indianos ir sen. Strom Thurmond, resp. iš Pietinės Karolinos.

Baltieji Rūmai pripažino, kad prezidento Carterio žmona Rosalynn pernai metų gale kartą skambino telefonu Billy Carteriui ir prašė jį paveikti Libijos vadus, kad jie padėtų išvaduoti amerikiečius, laikomus ikaitais Teherane. Ponia Carterienė skambino Billiui iš Camp David. Šis skambinimas įvyko po prezidento patarėjo Brzezinskio kontaktų su Billy Carteriu lapkričio 20 d.

Baltieji Rūmai neslepia, kad ši Billio byla sudaro prezidentui Carteriui daug nemalonumų. Kai kurie kongreso nariai visą šią istoriją jau vadina „Billygate“, kuri primena prezidento Nixono karjerą sugriuvusią „Watergate“. Prezidentui kenkia ir tai, kad jis dažnai mėgdavo praktikuoti „šeimyninę diplomaciją“, siūdamas į užsienius įvairiomis progomis savo žmoną ar savo motiną Lillian Carter ar sūnų Chip.

Komentatoriai nurodo, kad brolio Billy ryšiai su Libija nebūtų nelegalūs, nes jis gali pasirinkti draugus, kur jam patinka, tačiau kitas klausimas, kai jis pradėjo gauti iš tų draugų pinigų. Visi, kurie gauna kompensacijas iš užsienio vyriausybių, turi užsiregistruoti, kaip tų vyriau-

sybių agentai. Billy užsiregistravo tik tada, kai teisingumo departamentas jį įspėjo, kad jam ruošiamą byla. Libija siekė įtakos Washingtono ir planavo ją laikyti per prezidento brolių. Reikalą komplikuoja ir tai, kad 1973 metais Amerika pardavė Libijai karo lėktuvų, tačiau vėliau tą pardavimą sustabdė. Yra įtariama, kad per Carterį, Libija turėjo kitių dalinimo planą, kuris būtų privedęs prie tų karo lėktuvų pristatymo.

Yra įtariama, kad Baltųjų Rūmų pareigūnai kelis kartus susitiko su Billy prieš jam važiuojant į Libiją ir mokė jį kaip elgtis ir kaip kalbėti su Libijos vadais.

Kita Billy veiklos dalis liečia naftą. Jis bandė padėti nedidelei skambino Billiui iš Camp David. Charter Co. gauti pirkti daugiau Libijos naftos. Tai auganti Floridos naftos bendrovė, kuri perka nedidelius naftos kiekius iš Meksikos, Saudi Arabijos, Abu Dhabi ir Libijos.

Kitame konflikte mokesčių inspekcija paskelbė, kad ji perėmė nuosavybės dokumentus ir juos laikys, kol Billy Carteris sumokės mokesčius už savo 58 akrų žemės plotą Buena Vista mieste, Georgijoje. Ši Billio nuosavybė verta 196,000 dol., rašo „Washington Post“. Neskelbiama, kiek Billy skolingas mokesčių įstaigai.

Ištrėmta moteris apie Afganistaną

Viena. — Iš Sovietų Sąjungos ištrėmta moterų slapto žurnalo bendradarė Julija Vosnesenskaja pareiškė Austrijoje spaudos atstovams, kad sovietų pareigūnai grąšina disidentams nutraukti veiklą prieš valdžią, grasindami išsiųsti jų sūnus į Afganistano frontą. Ji žinanti 15 sovietų kareivių motinų, kurių sūnūs žuvo Afganistane. Jos visos buvo išpėtos KGB valdininkų nepasitikėjime so „Boston Globe“, kad Carterio vyriausybė spaudos įėjūri prieš, kurį reikia maitinti žiniomis. Prezidentas Carteris ne kartą labai pyko dėl spaudos prasmukusių žinių. Patarėjas Zbigniewas Brzezinskis įtikinė Carterį, kad slaptos žinios iš spaudą patenka per valstybės departamentą, tačiau, iš tiesų, daugiausia plepių buvę Nacionalinio Saugumo taryboje, pareiškė Carteris.

Daugiau perkama kariškų žaislų

Washingtonas. — Amerikos biznio pasaulyje Irano įkaitų pagrobimas ir Afganistano okupacija pažadino žmonių susidomėjimą ginklais, saugumo stiprinimu. Tas pasireiškė nepaprastu karinių žaislų populiarinimu. Vaikams gaminami elektroniniai ginklai, revolveriai, erdvės pasaulio spindulių šaudymo įrankiai vis daugiau užkariauja rinkas. Žaislų gamintojai po Vietnamo karo pradėjo parduoti ir gaminti mažiau karinių žaislų, tačiau jau 1978 m. biznis pradėjo gerėti. Pernai jau parduota tų žaislų už 25 mil. dol. Daugiau importuojama įvairių šautuvų ir revolverių iš Azijos ir iš Britanijos. Panašius karinių temų atgimimas pasirodė ir Hollywood, kur gaminama daugiau kaubojų ir panašių filmų.

KALENDORIUS

Liepos 26 d.: Joakimas, Ona, Gluonis, Greitutė.
Liepos 27 d.: Rudolfas, Natalija, Zintautas, Zivilė.
Liepos 28 d.: Viktoras I Pop., Ada, Agaras, Atė.
Saulė teka 5:37, leidžiasi 8:16.

ORAS

Saulėta, gali lyti su perkūnija, temperatūra dieną 90 l., naktį 75 l.

Is Ateitininku Gyvenimo

REDAGUOJA Jonas Zadelis. Informacinę medžiagą ir nuotraukas siųsti: 6522 So. Rockwell Ave., Chicago, IL 60629. Tel. 778-7852

ATEITININKAI TRIJUOSE KONTINENTUOSE

Bent du trečdaliu savo egzistencijos metų ateitininkija praleido už Lietuvos ribų. Ir šiandien ateitininkai, plačiai išsiskleidę po laisvąjį pasaulį, sudaro vieną didelę šeimą, savo veikla bei darbais jungdamiesi į bendrą lietuviškos išeivijos būtį. Nėra abejonės, kad didžiausias ateitininkų skaičius susibūrė JAV ir Kanadoje. Tačiau organizuota ateitininkiška veikla reiškiasi ir kituose kraštuose, viener stipriau, kitur silpniau.

Europoje

Šiame žemyne organizuota ateitininkų veikla andamie Anglijoje ir Vokietijoje. Anglijoje at- keti anksčiau gyviau judėjo, bet metų temėje jų veikla gerokai susilpnėjo ir šiuo metu jie ryškesnio įnašo į to krašto lietuvių gyvenimą nedaro. Londono sendraugių at-kų draugovė, kuriai vadovauja Stasys Kasparas, priskaito ligi 20 vyresnės kartos narių, išsiskleidusių po visą Angliją. Paskutinis organizuotas at-kų pasireiškimas įvyko praėjusią vasarą, kai draugovė suruošė literatūrinę vakaronę su Londono besilankančiu dr. Kęstučiu Kebliu. Ji sutraukė apie 40 žmonių. Šiaip jokios organizuotos veiklos nėra, nors pavieniai nariai yra aktyviai įsijungę į bendrinis D. Britanijos lietuvių darbus. Atrodo, jog praityje draugovės veikla buvo sistemingesnė bei judresnė. Deja, šiandien jos beveik kaip ir nėra, nes neatsiranda prieauglio, o jo įjungimu at-kikiška veikla anksčiau nebuvo pasirūpinata.

Vokietijoje karts nuo karto su- bruzda Vasario 16 gimnazijos jaunuoliai, ypatingai atvykę iš S. Amerikos, ir sudaro moksleivių at-kų kuopą. Tačiau jai vis nesiseka išlaikyti didesnio testinumo dėl kasmetinio mokinių keitimo bei vadovų stokos. Praityje jiems daug dėmesio skyrė Vida Sidrytė, o šiuo metu jais rūpinasi Martytė Dambriūnaitė-Smitienė. At-kai sendraugiai, kurių skaičius siekia apie 50, kiekvienais metais susirenka savo metiniam pasitarimui Europos Lietuvių Studijų Savaitės metu. Jiems šiuo metu vadovauja dr. Jonas Norkaitis. Jų veikla irgi ribota dėl perdidelio išsisklidimo, kuriuo bendrai pasižymi visos Europos lietuvių gyvenimas. Pavienių at-kų galime atrasti beveik kiekviena krašte, kur randasi lietuvių. Atrodo, jog su pokarine emigracijos banga į užjūrius baigėsi aktyvus at-kų reikiškimo laikotarpis šiame žemyne. Iš kitos pusės tenka džiaugtis, kad tradicinės Europos Lietuvių Studijų Savaitės iniciatoriai bei rengėjai daugiausiai ateina iš at-kų

eilii. Ir šiais metais 27-sios Savaitės rengėjų sąrašą randame tokius at-kus kaip dr. K. Girmius, V. Natkevičius, dr. J. Norkaitis, A. Grinienė ir kiti.

Australijoje

Australijos lietuviai kūrėsi nelengvai, nes darbo išpareigojimai valdžiai normalios kūrėsi procesą pailgino ir ne vienu atveju ap sunkino. Be to, ankstyvesniųjų lietuvių nebuvimas Australijoje nesuteikė to užnugario ir paramos, kuria pasižymėjo JAV-ių naujakurių dienos. Todėl keli pirmi metai prabėgo geresnės būties užsitikrinimo ženklu, visuomeninius uždavinius atidėdant ateičiai. Tačiau ilgai laukti nereikėjo ir jau pirmosios organizuoto at-kų veikimo kibirkštys pasirodė 1950 metais, kai balandžio 30 d. buvo suauktas pirmas at-kų susirinkimas Adelaidėje. Jo metu daugiausia dėmesio kreip- ta į savos spaudos bei jaunimo reikalus. Adelaidės at-kų parodytas pavyzdys vėliau rado atgar- sį ir kitose lietuvių kolonijose. Tokiu būdu 1952 m. rugpjūčio 29 d. susiorganizavo Melbourne at-kai sendraugiai. Jų pirmąją val- dybą sudarė Silvestras Balčiūnas, pirm., kun. P. Vaseris, sek. ir J. Petraitis. Šiame steigiamajame susirinkime dalyvavo 19 sendrau- gių.

Tik po dviejų metų Sydne- jaus at-kai pasiekė Melbourne, kai 1954 m. birželio 6 d. kun. P. But- kaus rūpesčiu sukvietas pirmas jaunųjų at-kų susirinkimas, ku- riame dalyvavo 21 asmuo. Kuopos valdybą išrinkti A. Bučins- kas, pirm., D. Petriūnaitė, R. Sta- kauskas, A. Kapočius ir V. Ged- minas. Dvasios vadu liko kun. P. Butkus, o kuopos globėju pakvie- tas dr. A. Mauragis.

Adelaidės at-kai buvo pirmieji pionieriai, sukviesdami Melbou- no, Geelongo ir Adelaidės at-kų atstovus platesniam pasitarimui, įvykusiam 1952 m. gruodžio 30 d. Šis pasitarimas ir davė užomaz- gą Australijos Liet. Katalikų Fe- deracijai. Suvažiavimas konkre- čiai nutarė leisti lietuvišką kate- chizaciją laikraštį ir suaukti kape- lionų, pirmąjį katalikiškų organi- zacijų ir visuomeninių suvažiavimą Melbourne, kuris įvyko 1954 m. Kalėdų švenčių metu ir sukonkretizavo Federacijos idė- ją.

Tie patys adelaidiškiai 1954 m. sausio 2 — 17 dienomis suruošė vasaros stovyklą, kuri buvo pati pirmoji tokio pobūdžio jaunimo stovykla Australijoje. Iš žymes- nių Adelaidės at-kų prisiminti- ni J. ir A. Stepanai, J. ir A. Vasi- liauskai, B. Ploktis, P. Pusde- ris, Aug. Kubilius ir kiti. Pastara-

Dalis svečių Mečio ir Irenos Šilkaičių išleistuvėse Ateitininkų namuose

Nuotr. K. Ambrozaitis

sis šiuo metu vadovauja Ade- laidės at-kams, apjungdamas moksleivius, studentus ir sendrau- gius. Jų skaičius siekia apie 50 as- menų. Nepaprastai stiprią atra- mą bei užuovėją at-kai jaučia kun. A. Spurgio, MIC asmenyje. Savo veikla Adelaidės at-kai įspau- dę gilius pėdsakus ne vien tik šios kolonijos gyvenime, bet ir bendrai visų Australijos liet. ka- talikų veikloje, kurios centru yra Melbourne. Mat, Melbour- ne randasi Australijos Liet. Ka- talikų Federacijos valdyba ir čia yra jos leidžiamas Tėviškas Aids savaitraštis.

Patys at-kai Melbourne ribo- jasi tik sendraugiais. Jų yra apie 40. Skryžiaus valdybą vadovauja buvęs pirmasis pirm. S. Balčiū- nas, talkinamas kun. P. Vaserio, A. Bakaičio ir J. Mildažienės. At- kiško prieauglio visai neturi ir nesimato, kad ateityje jo būtų, nes tam nedaroma platesnio in- tereso bei užslangavimo. Pavie- niai nariai yra plačiai įsijungę į visuomeninę veiklą, mokytojai- dami parapijos sekmadienio mo- kykloje ir lituanistiniuose kursuo- se, dirbdami Katalikų Federaci- jos Valdyboje, LB apylinkės val- dyboje, parapijos taryboje, talkin- dami Tėviškės Aids redakcijai bei administracijai.

Nors Sydnejaus at-kai vėliau- siai susiorganizavo, bet šiandien jie savo tarpe turi turbūt didžia- sią jaunimo skaičių, nes jaunū- čių ir moksleivių ugdymui ši- amas labai didelis dėmesys. Š. m. gegužės 25 d. at-kų šventėje įžodį davė 13 moksleivių. Sydne- jaus at-kams vadovauja Antanas Kramilius, pirm., Aldona Stasiū- naitė, Edvardas Lašaitis, Jadvaga Burkienė ir kun. P. Butkus.

Australijos at-kų veikla dau- giausia ribojasi paskiromis vieto- vėmis, nes nėra vienos bendros vi- sus jungiančios organizacijos. Už- tai ir didesnių darbų nėra atlie- kama, o daugiau stengiamasi savo veikla talkinti Australijos Lie. Ka- talikų Federacijai. Karts nuo karto paskiros vietovės suruošia savaitinius jaunimo išvykas, tačiau platesnės apimties stovy- klų paskutiniu metu nebuvo. At- kų stovyklos buvo plačiai organi- zuojamos pirmąjį vasaros veiklos de- šimtmetį, kuomet visa veikla buvo gyvensnė bei judresnė. Iškri- ni įtampos Australijos lietuvių visuomeniniame gyvenime tam tikra prasme neigiamai atsilepė ir į at-kijos veiklą. To išvadoje turbūt nėra ir bendros at-kų or- ganizacijos, nėra ir iniciatyvos bei užmojų platesniems darbams. O vis dėlto sąlygos tam dar egzis- tuoja, tik trūksta energingų ir drąsesnių vadovų.

Pietų Amerikoje

Maždaug du metų kai pradė- jo judėti Australijos at-kai, ir ki- tame šios žemės rutulio žemyne pasirodė pirmieji at-kikiškai daigai. 1950 m. Sao Paulo Brazilijoje kun. Pijaus Ragažinsko rūpesčiu įsteigta moksleivių at-kų kuopa. Jos veikla dar labiau sustiprėjo, kai atvyko kun. Juozas Šeškevi- čius, populiariai žinomas Dėdės Juozo vardu. Vieno metų kuo-

pa buvo išaugusi net ligi 100 na- rių. Turėjo savo chorą, akordi- jonų orkestrą ir tautinių šokių grupę. Šiuo metu kuopoje yra apie 30 narių, kurie pasižymi pastan- gomis visuose savo susibūrimuo- se vartoti lietuvių kalbą. At-kai Sao Paulo lietuvių visuomenėje pažįstami pagarsėjusiomis jauni- mo šventėmis bei teatro spektak- liais. Ir š. m. rugpjūčio mėn. 3 d. yra suplanuota tradicinė jauni- mo šventė.

Moksleiviai at-kai yra jaunimo stovyklų pradininkai Brazilijoje. Stovyklavimas tapo kasmetiniu įpročiu, kai Sao Paulo lietuvių išsijungia nuosavą Lituanikos sto- vyklavietę Arijoje. Jau treči me- tai iš eilės at-kų Federacijos val- dyba siunčia stovyklai talkinin- kus. Šiais metais stovykla vyks ta- nuo liepos 19 iki 28 d. ir joje tal- kininkauja Daina Kojelytė ir Si- gutė Lenkauskaitė iš JAV.

Sao Paulo at-kai gali didžiaus- tis savo tarpe turėdami dar gyva- vieną iš at-kijos kūrėjų — dr. Elizijų Draugelį, perkopusį 90- ties metų amžiaus ribą. Dabartin- ję valdybą sudaro Milda Remen- čiūtė, pirm., Douglas Saldys ir Stasys Žutautas. Be abejonės vi- sa at-kiško gyvenimo širdimi Brazilijoje yra kun. J. Šeškevičius, pasižymis pasiaukojimu bei nuo- latine jaunųjų globa. Kituose P. Amerikos kraštuose organi- zuotų at-kų nėra. Pavienius at- kius užtiknamė beveik visur. Ido- mu, kad viena iš pagrindinių Ar- gentinos mėnraščio Laikas talki- ninkų yra O. Kairienė, Korpi Giedros narė.

Aplankėme at-kus šiuose kontinentuose: Europoje, Australi- joje ir P. Amerikoje. Labai trum- pai su jais susipažinome ir jų tar- pe įpažinome. O norint ir toliau puoselėti gyvą at-kikišką idėją, turime galimai daugiau sustip-rinti ryšius tarp paskirų at-kiš- kų vienetų. Gera, kad paskuti- niuose Federacijos vado rinki- muose dalyvavo visų žemynų at-kai, kas rodo mūsų organiza- cijos globalinę apimtį. Džiugu, jog buvusioji ir dabartinė Federa- cijos valdybos ryšių sustiprini- mui skiria ypatingą dėmesį ir lė- šas. Jų pastangomis tenka tik džiaugtis. Linkėtina, kad visa at- kija pilniau suprastų tų ryšių gyvybinę svarbą kitų kraštų at- kams ir dar stipriau paremtų Fe- deracijos valdybos užmojus jų sustiprinimui.

Vac. Kleiza

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenume- ratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo ad- reso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumėra mokama iš anksto			
	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	—

• Administracija dirba kas- dien nuo 8:30 iki 4:30, šešta- dieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy- sa nuožiūra. Nesunaudotų straips- nių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skel- bimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

— Anglų specialistų nuomo- ne, žurnalistų mirtingumas iki 50 metų amžiaus yra 30 procen- tų didesnis už vidutinį. Rei- kia pridurti, kad ilgiausiai gy- vena mokslininkai, toliau seka kunigai, mokytojai, biznieri- ai, advokatai, gydytojai.

DAŽAU NAMUS
IS LAUKO IR IS VIDAUS
Darbų atlieku gražiai ir sąžiningai, Nemokami apskaitavimai.
JONAS KLEINAITIS
TEL. — 429-0772

DR. K. G. BALUKAS
Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00 - 5:00
val. popiet, treč. ir šešt. tik susitarus

Dr. Ant. Rudoko kabinetai perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirm., antr., ketv. 1-4 ir 7-9, antr., antr., ketv. ir penkt. 10-4, šešt., 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4477; Rez. 246-2839
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Akių ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIA
Valandos pagal susitarimą

Istaigos ir buto tel. 652-1381
DR. FERD. VYT. KAUNAS
Gydytojas ir Chirurgas
DIPLOMATE, AMERICAN BOARD OF FAMILY PRACTICE

1407 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Kasdien 10-12 ir 4-7 išskyrus treč. ir šešt.

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St. Chicago
476-2112
Val. pagal susitarimą. Pirm., antr., treč. ketv. 10 iki 6 val. Šeštad. 10 iki 1 val.

Paieskvojimas
Paieskoma Lydija Francaltė-Straz- dienė. Gimnaziją lankiusi Skuode. Paskutiniu laiku gyveno Vokietijoje, Eutin. Ieško Stasys ir Justina Smal- ziai, 631 — 77th Ave. St. Petersburg Beach, Florida 33706.

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLAITIS
OR
VINCAS BRIZGYS
Teisų daktarai
2458 W. 69th Street, Chicago, Ill
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

PLATINKITE "DRAUGĄ".

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159
DR. P. KISIULIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val.: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rez. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val.: pirm., antr., ketv. ir penktad. 3 iki 7 v. p. p. Tik susitarus.

Tel. 393-4433, 373-5533, 286-0575
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIA
Ofisai:
111 NO. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATŲ CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 val. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772
DR. PETRAS ŽILOBAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7 Šeštadieniais pagal susitarimą.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGO: nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dien- raštis, gi skelbimų kainos yra visiems prieinamos.

Irena ir Mečys Šilkaičiai jų išleistuvų metu Ateitininkų namuose

Nuotr. K. Ambrozaitis

Sportas Nepriklausomoje Lietuvoje

JONAS NARBUTAS

PIRMOJI dalis apima nuo 1919-1936, 432 pusl. Kaina su persiuntimu \$9.50.

ANTROJI dalis — įvykiai aprašomi nuo 1937-1940 metų laikotarpį daugiausia skirta apie Lietuvos sporto di- džiuosius laimėjimus, 445 pusl. Kaina su persiuntimu \$9.50.

Abu leidiniai didelio formato su daugel iliustracijų, gražiai išleista. Spaudė Morkūno spaustuve 1978.

Užakymus siųsti:

"Draugas", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

Illinojaus gyventojai prideda extra 45 ct. takų.

TAUTOS JUNGTI IR KOVA

Apie informaciją saviesiems ir svetimiems ne kartą šioje vietoje buvo kalbėta. Nekalbėtu apie tai, jeigu būtų bent kiek informaciniai reikalai pasitaikę. Jie ne tik nepasitaikę, bet jaučiamas tik dar didesnis nemokslumas, apgraibomis žinių atrinkimas ir blogas jų perteikimas. Ypač dabar, kai visokia paskirų organizacijų ir organizacijų „inf“ (ormacija) mėgina užtvindyti laikraščius, juos supilkinti ir paversti dulėmis. Tuo tarpu žmonės laukia žinių iš lietuviško gyvenimo, veiklos, net nepasisekimų svarstymų, jei yra kada reikalinga ir atseitje taistytina.

Surinkimas žinių apie laisvą parašymus kam nors ir už tai gautas padėkas nėra jokia informacija, nes neparodoma veiklos rezultatai, planų, gyvenimo, o tik užpildoma tuštuma, kurioje dar egzistuoja viena ar kita nors ir geru nuopelnu taučiam gyvenimui turinti organizacija.

Laikraščiams kalkingų raštų siuntinėjimas nėra informacija, o mėginimas pasinaudoti kitų darbų ir supilkinti visus laikraščius. O jie bent savo aplinkoje turi pasireikšti kaip gyvi, aktualūs, dabarties žinias perteikiant laikraščiai.

Griežtesni redaktoriai nenori būti apgadinėjami, dėlto kalkingus raštus meta į krepšį. Bet tokių prasprunka kartais ir pro juos.

Tikroji lietuvių informacija turi jungti visus pasaulio išsiskleidžiusius lietuvius draugus ir skatinti juos priešdėti prie aktyvios kovos prieš okupanto propagandą, skleidžiančią komunistinių kraštų laimėjimus kaip tikrus ir smerkiančią kitų laimėjimus, kaip darbo žmogaus ir visos žmonijos priešus.

Tokios mintys šiandien kyla, kai jau grasoma Laisvosios Europos ir Laisvės radijų laidoms uždarymą ar perkėlimą neva išlaikų sumažinimo pretekstu. Tokios mintys kyla, kai matai, kad kurie turį vadovauti tautinei kovai patys griauia tikrąją informaciją, nuolat skleidžiami tik savigytos propagandą.

Informacija į okupuotą Lietuvą ar Pabaltijo kraštus yra skirtinga nuo informacijos svetimiems. Lietuvis žino, kas yra prispausti, be laisvos spaudos ir be laisvo žodžio. Jiems kiekviena žinia, megzanti ryšius su pasaulio pasklidusiais lietuviu ir net su žinomais ar nežinomais kraštais yra vilties trupiniai, jų stiprinimas prieš galingesnę jėgą, jų atspara prieš komunistinę propagandą, kuria jie ten įkuriama maitinama. Už Laisvosios Europos ir Laisvės radijų gyvavimo pratimą reikia kovoti visomis pajėgomis. Mūsų mokesčiai nėra mažesni, negu kitų tautinių grupių, mūsų taikos reikalai nėra mažiau svarbūs negu kitų pavergtų tautų. Visi ten veda nelygią kovą ir visi laukia vilties žodžio.

Skirtinga informacija skiriama svetimiems, kad jie suprastų ir kad juose pamažu kiltų viešojo nuomonė ne iš boševikinės propagandos ar valstybinių žinių, bet iš tiesioginių šaltinių, iš tokių, kuriuose jie rastų nedidžiagios straipsniais, prakalbomis, pamokslais ir atseitine prievarta parodytų platesnės masės. Net nuostaba, kai išgirsti laisvame krašte kalbant apie „sovietinę“ Lietuvą, vengiant okupuotos, aneksuotos ir pavergtos tautos vardo. Nustembi, kai žurnalistai, pasiremdami mūsų neapdairių ar neatsakingų asmenų pasakojimais, padaro

lietuvių „rusais“ ar kitokiais „slavais“. Nustembi, kai blogai išverstos „Kronikos“ dalys neatsakingai tepasako apie kaimus ir pavardes, kurios svetimiems neturi jokios reikšmės ir vadinami tik „besi-“ „besipriešiną sovietinei valdžiai“.

„Christian Science Monitor“ reporteris Willis savanoriškai paruošia straipsnius, kuriems panaudoja medžiagą iš komunistų pavergtų kraštų vidaus gyvenimo. R. Krickus pasiremia „Kronikomis“ ir pasako tai, ką skaitantis amerikietis supranta. Šiuo atveju, de, skaityti mažas būrys sistemingai skleidžia informaciją apie komunistinio gyvenimo prievartą ir nekomunistų persekiojimus. Informacija svetimiems ir turi būti perduota jų kalba ir pritaikyta jų galvojimui. Tik tokia informacija daro įtaką viešajai opinijai.

Informuoti savus ir svetimus žmones yra būtina. Kitaip pavergtos tautos vardas greitai pranyks iš svetimų laikraščių ir žurnalų puslapių, kaip mėginama vis greičiau jį sunaikinti ir kai kuriose institucijose. Koks nors mažas pareigūnas, pavadintas asistento titulu, pasako daug gražių žodžių, bet jis nėra atsakingas už politinę kryptį ir santykius su Lietuvos priešų, jį okupavusių. Reikia stiprios profesinės informacijos, kad ji laiku atitaisyti, laiku praneštų ir laiku pateiktų teisingas žinias, kad svetimųjų laikraščiai, reikalui esant, visuomet turėtų po ranka. Moksliniai veikalai skirti istorijai ir bibliotekoms, brošiūros — propagandai. Informacijai apie dabartinius naujausius įvykius pavergtame krašte turi būti profesinė institucija, kuri informuotų savą visuomenę, ypač svetimuosius.

Mes dar nepajėgėme išaiškinti, kas yra disidentas. Vakariečiai tą prancūziškai žodį (dissidence — minties įvairavimas, skilimas) supranta žodžiais, — jie atima iš jo rezistencinį charakterį. Komunistinėje tvarkoje kiekvienas, kuris nesutinka su partija, yra priešas ir nusikaltęs valstybės išdavimu. Vakariečiai laisvai pasirenka partijas, ideologijas, religiją, gyvenimo būdą, nebent tai ardytų viešąją tvarką ir būtų pavojinga visuomenės daugumai. Dėlto laisviesiems disidentai tėra tik nesutinkantieji su valdžia ir norintieji kurti savo naują tvarką.

Mūsų informacija svetimiems turi parodyti herojus ir herojas, kurie guldo gyvybę nekruvinoje revoliucijoje, kad galėtų išlaisvinti žmogų iš vergijos ir kad galėtų parodyti laisviesiems, kokia ten yra kančia, vergija ir priespauda, apie kurią turi žinoti žmogiškumą gerbiant pasaulis.

Savuose laikraščiuose savigytos propagandą, paskirų asmenų garbinimą turi kontroliuoti redaktoriai. Didvyrius kitiems turi parodyti informacija. Kaip toks pavyzdys gali būti svetimtautės žurnalistas Liz Butler („National Catholic Register“, liepos 27 d.), kai, papasakojusi N. Sadūnaitės kancias, tarė: „Aš žinau bent tai — aš esu dėl jos trupučių žmoniškumą. Tokie esame mes visi. Ir aš didžiuojuosi, kad esu krikščionė ir moteris“. Lietuvių informacija savuosius turi jungti kovai, o svetimiems parodyti daugiau savų herojų, kad laisvieji prisidėtų prie kovojančios lietuvių tautos kovų už laisvą ir žmoniškumą. Pr. Gr.

ISPANIJOS NEUTRALUMAS

Be Vak. Europos pagalbos žlugtų demokratija

P. GAUCŪS

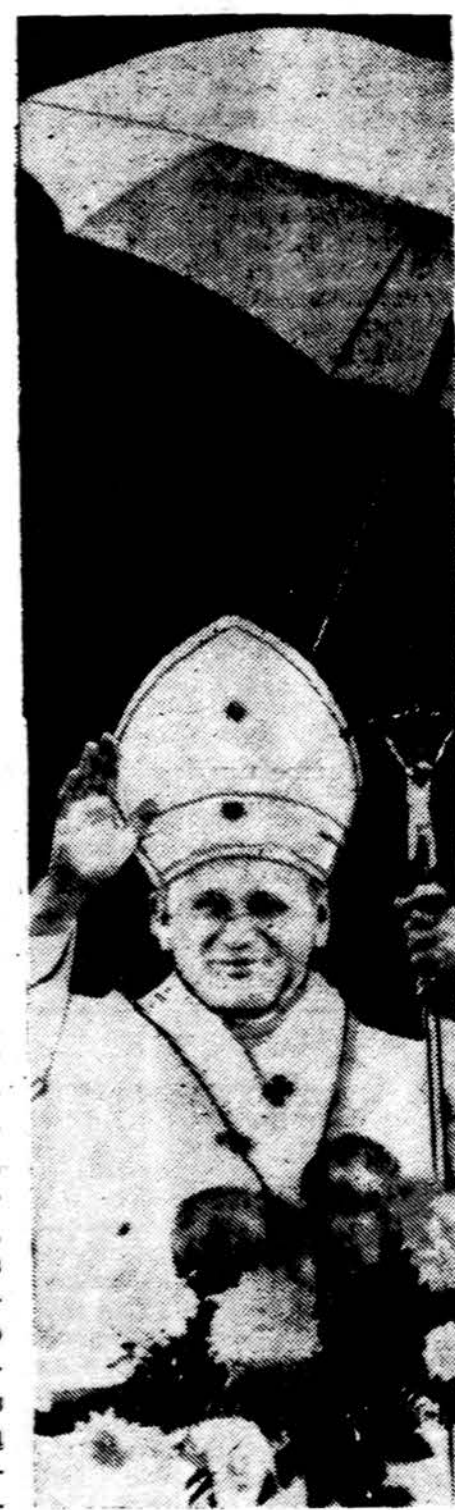
Vakarų Europoje dažnai iškyla neutralumo klausimas. Šveicarija jau nuo seniai yra neutrali valstybė. Švedija irgi jau senokai skelbiasi esanti neutrali, nors ne visada jo laikydavosi. Austrija po II-ojo pasaulinio karo buvo paskelbta neutralia valstybe. Dabar ir Ispanijos kairiosios partijos reikalauja Ispaniją paskelbti neutralia valstybe.

Kas gi tad yra neutralumas? Dabartinis pasaulis yra pasidalinęs į dvi dideles, priešingas stovyklas. Šaltojo karo metu du blokai kovojo vienas prieš kitą. Paskui, įvykus atodėkui ir gen. De Gaulle pradėjus skirtingą politiką, pradėta vartoti keikvėsenos terminai. Dr. vėliau atėjo detantė ir sugyvenimas, derybos: atominių ginklų gamybai apriboti ir Europos saugumo konferencijos Helsinkyje, paskui Belgrade. Tačiau, nepaisant tik Sovietams naudingos detantės, tarp Maskvos ir Washingtono niekad nepaliovė ideologiniai ginčai ir rungtynės dėl karinio pranašumo, taip pat ir technologinio, neišsiskiriant pramonės bei energijos sritį. Šios lenktynės apima visą pasaulį. Tiesa, faktas, kad kiekviena pusė turi pakankamai atominių ginklų jam sunaikinti, yra galingsas stabdys, sulaukęs abi didžiąsias valstybes griebtis tokiu rizika susijusio totalinio karo. Tačiau nemažesnę yra tiesa, kad Sovietų Sąjunga nuo II-ojo pasaulinio karo pabaigos nepailstamai siekia apvaldyti visą pasaulį. Pastaruoju metu bendroje strateginėse pusiausvyros viena naujovė yra labai svarbus Sovietų kaip jūrų galybės įsivertinimas. Niekas tikrai nežino, ar rusų karo laivynas gali būti laikomas pirmuoju ar antruoju savo galia ir reikšme pasaulyje. Šiapus ar taip vis turi skaitytis su visomis matomomis ir galimomis pasekmomis.

Maskva labai sumaniai ir šaltai išnaudoja visas karines bei politines galimybes. Labai greitai išnaudoja priešininkų apsilėidimus, svyravimus ir silpnas vietas kur tik atsiranda pastatė plyšys ar silpniau ginama sritis, maišantis, tuoj mėgina įsikišti ar ideologiškai, ar kariškai, ar ūkiškai, ar tiesiog politiškai į kitos valstybės reikalus. Ir taip elgiasi be jokių skrupulų, nieko nebedama. Tokiai elgsenai labai padeda centralizuotas valstybės ūkis, darbininkų suvarymas į vieną ir priverstiną uniiją, visko suvalstybinimas. Po 60 metų tokio valdymo beveik neaprepiamoje šalyje su

milžiniškais gamtos turtais negalima pasakyti, kad tie jos bandymai ir atsieikimai būtų sukėlę entuziazmą laisvų demokratių šalių, kur praktikuojamas laisvas ūkis ir kurios stovi visokeriopos pažangos priekyje. Ir juo labiau, nei viena tų šalių nesiruošia panašią sistemą įvesti pas save.

Vakarų Europa pripažįsta tautų suverenumą ir gerbia žmogaus teises Europa — tai laisvė. JAV, Japonijoje bei kitose Vakarų kultūros šalyse irgi yra laisvė ir demokratija. Tačiau iš šimto penkių dešimtų nepriklausomų valstybių nėra nė trisdešimtys, kurios laikytųsi šitų principų viešajame gyvenime. Marksistinė valstybė su viena partija ir centralizuotu ūkiu vyraujanti santvarka valdo pusę pasaulio. Įvairaus pobūdžio diktatūros tarpsta kitoje jo pusėje. Todėl suprantama, kad gynybą šitų civilizuočių politinio

Popiežius Jonas Paulius II Brazilijoje

sugyvenimo formų prieš mūsų laikų kėslus daug kas laiko būtinu reikalu. Demokratinė santvarka daug sunkiau apsaugoti ir gintis nuo priešų nei diktatūriškai valdomai valstybei. Ligi šiol neturime pavyzdžio, kad politinės santvarkos išsilaikytų patios savaime, jeigu jos karinės jėgos neremiamos savo gynybų ir globėjų. Europoje jas vadina Atlanto sąjunga (NATO); JAV remia demokratine, parlamentarine santvarką ir laisvę iniciatyvą. Priešingų tikslų santvarkai atstovauja Varšuvos pakto valstybės.

Grįžtant prie neutralumo, reikia pažymėti, kad jam būdingas nesudėtingas nesusivienavęs puse. Jis abejingai žiūri į valstybės interesus, į vieną ar kitą valstybės santvarką. Šiandien tai labai aktualu Ispanijai, kur stipri socialistų partija priešiasi Ispanijos įstojimui į NATO ir reikalauja, kad Ispanija būtų neutrali rungtynėse tarp dviejų milžinių.

Šio straipsnio pradžioje išsakyti mintimis bei argumentais ispanų dešinioji ir liberalinė spauda stengiasi įtikinti ispanus, kad Ispanijos neutralumas būtų žalingas jos interesams ir kad be JAV ir V. Europos paramos Ispanijoje žlugtų demokratinė santvarka. Ispanai, svajoja savo šalį padaryti penktą pramoninę pasaulio valstybę, tvirtina, kad šito tikslą Ispanija tegali pasiekti tik įstodama į Europos bendrąją rinką ir patapdama aktyvia NATO nare. Daugelio ispanų įsitikinimu jų ūkis ir pramonė tegali vystytis tik esant glaudžiam ryšyje su laisvais Vakarais. Toms ispanų nuotakoms sustiprinti neseniai Ispanijoje lankėsi prezidentas J. Carteris. Jo lankymosi metu buvo sutarta pratęsti JAV karinių bazų Ispanijoje nuomos sutartį penkeriems metams, už ką JAV Ispanijai sumokės vieną milijoną dolerių. Tai atlikus, JAV veiksmingai parems Ispanijos priėmimą į NATO sąjungą. Ispanijos įstojimas į NATO netik garantuos jos saugumą ir gynybą, bet dar labiau sustiprins NATO jėgas. Ispanijai tapus NATO nare, Britanijai nebebus pagrindo ilgiau laikyti Gibraltarą savo globoje. Tikimasi, kad tada jis bus grąžintas Ispanijai.

Iš senovės žinoma, kad imetus į jūrą gendancios mėsos, rykliai toje vietoje nepasirodo. Chemikai nustatė, kad rykliai atbaido rūgšties kvapas. Dabar narai tose vietose, kur gali pasirodyti ryklių, pasiima gendancios mėsos, ir rykliai vengia tos vietos.

Rimties valandėlei

KRISTUS IR SANTUOKA

„Nemanykite, jog aš atėjęs panaikinti Įstatymo ar Pranašų. Ne panaikinti jų atėjau, bet įvykdyti“ (Mat. 5,17). Tokiais žodžiais Kristus paaiškino savo santykius su Senojo Testamento mokslas apie santuoką ir šeimą yra Kristaus patvirtintas. Kai fariziejai klausė Jėzaus „ar galima vyrui dėl kokios nors priežasties atleisti žmoną?“ (Mat. 19,3), Jėzus atsakydamas pacitavo Senojo Testamento Pradžios knygos žodžius: „Argi neskaitytė, jog Dievas iš pradžių su tvėrė žmones kaip vyrą ir moterį ir pasakė: Todėl vyras paliks tėvą ir motiną ir glausis prie žmonos, ir du taps vienu kūnu. Vadinasi, jau yra nebe du, bet vienas kūnas. Ką tad Dievas sujungė, žmogus netenperskiria“ (MAT. 19,4-6). Santuokiniai, pagal Dievo planą, sukuria vieną, gyvenimo bendrumą, todėl suprantama, kad tą Dievo planą žmogus negali nei pakeisti, nei suardyti.

Norint teisingai suprasti Kristaus žodžius, reikia susipažinti su Senajame Įstatyme buvusia tvarka santuokos klausime. Mozės įstatymas leido skrybas, kurios būdavo legalizuojamos vadinamu „atleidimo raštu“. Toks raštas buvo reikalingas, kad moteris, negalėdama gyventi su vyru, nebūtų laikoma valkata. Tačiau tokios skrybos arba atleidimas nuo bendro vyro ir moters gyvenimo nereiškė teisėto santuokos ryšio panaikinimo. Kristus paaiškino, kad tokios skrybos Mozės įstatymo buvo leistos „dėl žmonių širdies kietumo“.

Kristaus aiškinimas ir atstatymas santuokos į pirmąją jos prasmę buvo reikalingas dėl to, kad skrybų klausime net patys žydų rabinai nesutarė. Vieni jų aiškino, kad žmoną galima atleisti, jei ji pasirodo neišstikima — svetimauja su kitais, kiti, kad užtenka bet kokios kitos nesusgyvenimo priežasties ir santuoka moters atleidimu gali būti išardyta. Jėzus nesileidžia į tokių klaidingų skrybų aiškinimą, o tik grįžta prie pirminio santuokos šaltinio kaip jis yra Pradžios knygoje pažymėtas: vyro ir žmonos neišskiriamas ryšys, kuris iš jų padaro vieną kūną. Ir tas ryšys, paties Dievo nustatytas yra toks, kad joks žmogus negali jo panaikinti, vyro ir moters išskirti. Santuokos principas Dievo pačiame žmogaus kūrime išryškintas rodo, kad santuoka yra neišardoma, nes tokią ją Dievas norėjo. Todėl ir Bažnyčia, saugodama Kris-

taus mokslą, visuomet skelbė ir skelbia, kad teisėtai sudaryta santuoka pasilieka galiojanti visam santuokinių gyvenimui. Nuo bendro gyvenimo atskirtieji visuomet lieka sutuoktiniais ir atsiskyrę negali sudaryti naujos santuokos.

Kristaus mokslas apie santuoką labai aiškus. Kristus patvirtina visa tai, kas apie santuoką pasakyta Senojo Testamento Pradžios knygoje, kur aprašomas žmonių sukūrimas. Dievas sukūrė žmones, vyrą ir moterį, kad jie gyventų santuokoje ir šeimoje. Naujas dalykas, kurį Kristus pabrėžė ir paaiškino, tai santuokos pastovumas, santuokinio ryšio neišardomumas. Kristus labai aiškiai pabrėžė, kad santuokos ryšys paties Dievo norėtas ir nustatytas, negali būti išardytas žmonių užsigėdumu. Šiuo klausimu Kristus kalba, kaip „turis valdžią“, kaip Dievas. Jis du kartus pakartoja, kad vyras ir moteris sudaro vieną kūną, naują vienatę. Jie yra nauja būtis, naujas gyvenimo būdas visais atžvilgiais. Nuo santuokos momento judu priklauso vienas antram. Visa, ką jie turi, yra bendra abiejų. Juodu abu lygiai yra atsakingi už savo šeimą prieš Bažnyčią ir visuomenę. Ta vienybė tęsiasi visą gyvenimą.

Kristus, motyvuodamas santuokos neišardomumą, aiškiai pasakė: „Ką Dievas sujungė, žmogus netenperskiria“ (Mark. 10,9). Šis pasakymas turi giliai dvejoją reikšmę. Pirmą, santuoka yra neišskiriama Dievo kūrybos plane. Antra, ji yra neušardoma kiekvienų konkretių atveju. Asmenys, kurie sudaro santuoką, realizuoja Dievof Kūrėjo planą ir yra sujungti paties Dievo.

Jei santuoka yra konkretus Dievo darbas, tai Dievas santuoką globoja, ją rūpinasi. Žmonės gali kartais klysti, piktnaudoti, sudaryti santuoką lengvabūdiškai, dėl žmoniškų interesų. Bet ir tokiais atvejais jų santuoka sukuria naują gyvenimą ir realizuoja Dievo planą. Kas nori gyventi pagal Dievo valią ir planą, tam santuokinis ir šeimos gyvenimas yra dvasinio augimo arba tobulėjimo šaltinis, kelias į šventumą ir žemiškąją laimę. J.V.

— Statistikai apskaičiavo, kad per metus prancūzai sumoka 650 ml. frankų astrologams, pranašaujantiems ateitį.

Tai žymiai didesnė suma, negu krašto vyriausybė skiria iš biudžeto lėšų mokslui.

ANTRAS PASAULIS

ALOYZAS BARONAS

(Ištrauka iš to paties vardo humoristinio romano)

9

Parvaziavęs sustojęs kartiamoj, kur rinkosi kortininkai, ir kai vėliau pas Tamą sėdėjo įprastoj kėdėj, buvo užmiręs visus darbo atleidimus. Sumokėjo Tamui už kambarį, apmokėjo romano puslapį, kainavusį daugiau kaip dešimt dolerių, išėjęs į krautuvėlę nusipirko riebaus kumpio gabalą, duonos ir buvo staiga baisesiai laimingas, maždaug, kaip kartą kortomis lošiant, kai sušlavė penkių šimtų litų banką. Dabar buvo apsirūpinęs ilgajam Padėkos dienos savaitgalui. Ačiū Kolumbui, kad atrado Ameriką, o Dievui už alų ir lašinius. Taigi už visa tai, ką valgysim ir ką gersim, anot linksmojo karo kapeliono.

— Riebus kumpis, — pastebėjo Tamas, — toks pigiau kainuoja.

— O aš už tokį brangiau mokėčiau, — paaiškino Tamui, eidamas į savo vadinamą kambarį.

— Tau kai kenkia sveikatai, — moksliskai tarė Tamas.

— Nesveikam viskas kenkia, — taip pat moksliskai rimtu argumentu atrėmė Skripkus, šmeižikiškus kaltinimus riebalam. O kai vėl grįžo į

alinę, Tamas padėjo jam sušalusį taukų dubenėlį, taip sakant, išsunkytą iš kepinamų lašinių.

— Valgyk, o daktarai sako, kad nuodai, — pastūmė Skripkui po nosimi taukus.

— Gandai ir propaganda, sveikam viskas sveika, — tepdamas storai ant duonos taukus ir apibarstydamas druska, kalbėjo Skripkus. — Šitokie valgymo gali visi daktarai pavydyti.

Daktarai, kaip daktarai, bet Kazikuas ir viršila Ignas taip pat storai tepė ant duonos ir kirto net apsilauždami savo alum nuplautais liežuviais, visus daktarų biuletenius, donelaišikiškai tarant, paversdami į nieką.

Prėjo ilgasis savaitgalis, užsukęs pas Tamą laikraščio perskaityti vėl darbo laimingai nerandęs aktorius parodė Skripkui, kur galima rasti dženitoriaus darbą. Tamas, palikęs už baro savo motiną pavežė Skripkų ligi elektros reikmenų fabriko. Jis gerai suprato biznio reikšmę. Jeigu žmogus geria, tai jis būtinai turi dirbti, antraip išsiena nuomonų skirtumas su kartamininku, nenorintiu rašyti į skolą. O nuomonų skirtumas visais amžiais nebuvo teigiamas reiškinys. Žodžiu, jeigu nedirba ir geria, tai tas nė monės nevertas uždaras, bet jei jis dirba ir geria, tai jau pramonės kelėjas,oras žmogus, beveik šventasis, tikrasis Amerikos statytojas ir gelbėtojas.

Tadas kartiamą laikė su motina, o didelį pastatą padalinio į mažesnius kambarius kuriose apgyvendindavo visokius niekam nevertus viegungius. Senas Tamas tėvas Šleceris mirė, Tamas liko su motina, kuri karo metu vedė visą biznį viena.

Grįžęs iš armijos Tamas vedė, bet po pusės metų žmona pabėgo, sakydama, kad ji nenorinti matyti į lovą ir į kelnes besišlapinančių nevaliečių ir

susmirdėlių, nenori turėti reikalų su puskvailiais ir išprotėti, kaip ir jie. Ji, taip sakant, neturėjo šiam kilniam bizniui būtinų privalumų. Už tokio pašaukimo stoką dabar Tamas turėjo mokėti, kol ji ištekės, o ji visai nesiskubino, — gyvenašilę ilgai gali būti linksmos ir šiaip gyvenime, negu kokiose ten Leharo operetėse.

Prie fabriko vartų Tamas palaukė. Jis pasėdėjo kiek savo sename, dideliame, dar tėvo pirktame Forde, manydamas, kad reiks tą profesionalą kareivį ir šiaip jau labai pažengusį gerėją kitur vežti, bet po pusvalandžio išėjęs, Skripkus iškilmingai, kaip kokio spaudos konferencijai, padarė pranešimą:

— Vaziuok namo. Nuves mane pas daktarą ir dar šiandien pradėsiu dirbti.

— Na, tai olrait, — labai nudžiugo Tamas. Jis čia su savo žmona kiek sutiko. Jeigu jie geria ir dirba, tai turi teisę būti susmirdę, bet jei negeria, tai iš tokių net ir sausom kelnėm didžiai laisvių šaliai Amerikai grynai nuostoliai. Jie beveik šiam pramonės ir neribotų galimybių kraštui.

Skripkus buvo paslaugus. Jaunas formanas buvo sužavėtas Skripkaus supratimu, darbo meile. Skripkaus nereikėjo stumdyti, kad padarytų tą ar kitą. Skripkus žinojo, kur kokią gabalą išmesti, ką pakelti, kur sumesti popierius, kur kokią dėžę nukisti ir kur ir kaip lempas įsukti.

— Vis tiek tie europiečiai geri darbininkai. Nenuostabu, grįnoriai šį kraštą išstatė, — gyrė dieną be vakaro jaunasis formanas Skripkus įmonės viceprezidentui. Šiaip jau nieko negalima būtų pasakyti, kad tai melagystė, gal kiek perankstyta teisybė.

Bus daugiau)

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

LIETUVIŲ OPEROS TEVA
PRISIMENANT

Rytoj, liepos 27 d., sueis penkeri metai, kai tokiame pat vasaros karštyje, kaip šiomet, širdies priepuolio ištiktas mirė operos solistas, muzikas Vladas Baltrušaitis, vos peržengęs 63 metų amžiaus slenkstį. Jo kūnas išsilojo liet. Šv. Kazimiero kapinėse, Chicagoje. Jį su skausmu tebeprisimena žmona, dukra, sūnus, visa eilė buvusių jo draugų bei gerbėjų, kurių būrys buvo tikrai didelis.

Dar Lietuvoje prasiskleidęs Vl. Baltrušaitis talentus vėliau pasireiškė V. Vokietijoje, Los Angeles, Chicagoje, New York'e ir vėl Chicagoje. Vėliau susipažinau Chicagoje, čia artimai stebėjau jo išvystytą gilią muzikinę veiklą, jo užmojus ir pasiekimus, todėl jo mirties penktosios metinės, su gilia pagarba prisiminimas, su šviesų asmenį, jį ir noriu pažvelgti tik Chicago plotmėje su trumpa ekskursija New Yorkan.

1953 m. iš Los Angeles persikėlęs Chicago, muz. Vl. Baltrušaitis su šeima apsigyveno Lituanicos gatvėje, tuo metu buvusiam labai lietuviškam Bridgeporte, kur jis gavo vargonininko tarnybą tenyktėje liet. Šv. Jurgio bažnyčioje. Mes gyvenom tik už dviejų namų, tad greit likom ne tik kaimynais, bet ir artimais pažįstamais, juoba kad Vladas taip iškilmingai toje pat Šv. Jurgio bažnyčioje atgavo mūsų vestuves. 1953. IV. 11.

Vladiui perėmus vargonininko pareigas, Šv. Jurgio bažnytinis choras greit ėmė stiprėti. Į talką sekmdieniais atvažiuodavo tuometinio Chicago Lietuvos vyrų choro "Vytis" nariai, netrukus Vladas pastangomis trumpam giminė ir Ateitininkų choras, repetuodavęs tose pačiose Šv. Jurgio parapijos patalpose. Ne kartą teko lankyti tu chorų repeticijas, parašyti vieną kitą reportažą. Vladas pareikšimuose spaudai būdavo atsargus, diplomatiškas, todėl svarbesnius rankraščius, prieš siūdamas spaudai, duodavau jam patikrinti.

1954 m. pabaigoje Chicago Lietuvos vyrų choras "Vytis" pakvietė Vl. Baltrušaitį choro dirigentu. Jam perėmus dirigento pareigas, prasidėjo naujas choro etapas, kurs choro 10 m. sukakties leidinyje taip apibūdinamas:

"Repeticijose nesitenkinama vien tik dainuojamųjų kūrinių partijų išmokimu, bet vyrų choras dar supažindinamas su balso technika ir balso dengimu. Jo dainų interpretacija gerisi ne tik pats choras, bet ir pilnos šalies žmonių, besiklausančių koncertų... Į repertuarą jau įvedamos ir kai kurių operų ištraukos. Operinės ištraukos ypač patinka publikai ir patiam chorui..."

Puikiai prisimenu 1956. VII. 11 buvusioje Hollywoodo svetainėje, Chicagoje, įvykusį platesnės apimties posėdį, kuriame ir man teko dalyvauti. Tada kaip tik ir buvo paskelbta, kad Vl. Baltrušaitis vadovaujamas Vyrų choras pasuka į operinį žanrą ir, muz. Vl. Baltrušaitiui vadovaujant, į sceną išveda "Rigoletto" operą. Todėl gal ne be reikalo nuo to laiko Vl. Baltrušaitis pradėjom vadinti vėliau išvystęsios Chicago Lietuvos operos kūrėju ir tėvu, taip pat nusipelnę pagarbą reiškiant tuometinei ir vėlesnėms tiek Vyrų choro, tiek iš Vyrų choro išvystęsios Chicago Lietuvos operos valdyboms. Vl. Baltrušaitis žiūbta kibirkštis, vėliau kitiems perėmus darbą krivulė, buvo nešama iki šių dienų, ir štai ateinantį darbo sezoną Chicago Lietuvos opera šves garbingą 25 m. darbo sukaktį, kai tuo tarpu pirmojo spektaklio išvakarėse mūsų operos tėvas "Draugo" dienraštyje pareiškė tokias mintis: "Silpnos prigim-

ties naujagimiui aš laikyčiau šį mūsų mėginimą žiūbta kibirkštėliu lietuviškajai operai Chicagoje. To naujagimio, greitai i mūsų tarpą ateisiančio, vardu aš norėčiau iš visos širdies paprašyti lietuvių visuomenę ištiesti jam šilumą, rūpestingą tėvišką ranką" (cituojuama iš Chicago Lietuvos operos dešimties metų sukaktuvinio leidinio — VI. R.)

Žiebes operos kibirkštį, kurios šviesa vėliau galingai išsiskleidė, padėjęs pastatyti "Rigoletto" ir "Fausto" operas, Rigoletto pats ir dainavo, muz. Vl. Baltrušaitis su šeima išsikėlė į New Yorką vargonininko pareigoms Apeirškimo liet. parapioje. Tuščia ir nyku liko Bridgeporte, nebe ta p. sidarė ir Šv. Jurgio liet. šventovė. Bet atgijo Apeirškimo parapija Brooklynne, sustiprėjo jos bažnytinis choras. Šalia to Vl. Baltrušaitis New York'e suorganizavo pa sūlietinių vyrų chorą ir jį išugdė į rimtą dainos vienetą. Kartą teko lankytis pas Baltrušaitius Brooklynne, porą dienų svečiuotis jų šiltoje pastogėje kartu su a. a. prof. J. Brazaičiu ir kitais, kartu važiuojant į Vyrų choro repeticijas ir ten savo akimis įsitikinau, kokią didelę pagarbą rodė vyrai savo vadovui.

1967 m. Vl. Baltrušaitis su šeima vėl grįžo į Chicago, šį kartą į didžiausią lietuvių telkinį laisvajam pasaulyje — Marquette Parko vargonininko pareigoms tenyktėje vienoje gražiausių lietuvių švč. M. Gim. šventovėje. Iš savo pirmtako muz. A. Giedraičio perimta bažnytinį chorą Vladas labai greitai sustiprino, nes choran atėjo jo žiebtos Lietuvos choras nariai ir kiti balsingieji choristai. 1969 m. birželio 14 d., minint lietuvių trėmimus į Sibiją, šventovės skliautuose nuskambėjo vienas iš gražiausių religinių koncertų — Č. Sasnausko "Requiem", kurį rengėjai JAV LB Chicago apygarda ir Vl. Baltrušaitis vadovaujamas Marquette Parko liet. parapijos choras dedikavo "tiems, kurie kovojo ir žuvo už Lietuvos laisvę".

Nors jau penkeri metai, kai muz. Vl. Baltrušaitis nebėra gy-

A. Vladas Baltrušaitis

vųjų tarpe, bet jo kūrinių ar tik laikinai vadovauti vienetai — Chicago Lietuvos opera, Marquette Parko liet. parapijos choras, New Yorko liet. vyrų choras, Apeirškimo parapijos choras — visi tebeegzistuoja, ir tikia ne vieno tu chorų narių tarpe tebėra gyvas ir su pagarba minimas Vladas Baltrušaitis vardas. Tokias pėdas jis paliko šioje žemėje, kur šį kartą tepaliečiau tik labai trumpą jo muzikinio kelio distanciją.

Kaip žmogus, Vl. Baltrušaitis, nors principingas ir gana kietas požiūriu ir muzikos menas, buvo labai šiltas ir atviras, draugiškas ir tiesus. Kelioms savaitėms belikus iki jo mirties, kartą vidurdienį susitikome 69-toje gatvėje Chicagoje. Ilgai kalbėjome, prisiminėm Lietuvos operos kūrimo dienas Chicagoje, bendrą darbą, eilę tuometinių choristų, valdybos narių. Netikėtai Vladas skruos-

Toronto "Gintaras" žygiuoja VI-joje tautinių šokių šventėje, Chicagoje

Nuotr. V. Bacevičius

KANADOS ŽINIOS

Toronto, Ont.

A. A. KUN. PETRĄ AZUBALĮ
PALAIDOJUS

Velionis buvo pašarvotas Lietuvos Kankinių šventovėje, kurioje liepos 14 ir 15 dienomis,

A. a. kun. Petras Azubalis

8 val. vakarais buvo gedulo maldos; palaidotas liepos 16 d. jo išteigtoje Šv. Jono lietuvių kapinėse po gedulingų pamaldų irgi jo statytoje Lietuvos Kankinių šventovėje, 10 val. koncelebracijos Mišias laikė net 37 kunigai ir Toronto vyskupijos atstovai — vyskupas P. Lacey ir vysk. L. J. Wall. Tokių gražių ir didingų laidotuvių Toronto lietuviai ligi šiol dar nematė, kokios buvo suroštos amžino atminimo klebonui kun. Petrui Azubaliui.

Liepos 14 d. maldų metu jau dalyvavo 6 kunigai: prel. dr. J. Tadarauškas, kun. dr. Pr. Gaida, kun. St. Kulbis, SJ, kun. Grigaitis ir kun. A. Stalioraitis. Susikaupimo metu buvo skaitomos ištraukos iš Šv. Rašto ir sukalbėta viena paslaptis rožinio. Giedoją trys solistai: S. Ziemelytė, Pau-

tais ėmė riedėti ašaros. Nežinau, ar jis tada jau jautė, kad netrukus jam teks amžinai su visais atsiskirti ir iškeliauti į Šv. Kazimiero liet. kapines, toli nuo jo gimtojo dainininkų krašto Jurbarko.

Su gilia pagarba jungiuosi ir velionio šeimos skausmą Vladas Baltrušaitis 5-jų mirties metinių proga.

lionis ir R. Strimaitis. Katalikės moterys prie karsto atėjo nešinos degančias žvakes, o garbės sargyboj buvo — vietos Putvio vardo šaulių kuopos nariai.

Rytojaus dienos vakare maldų metu jau dalyvavo 12 kunigų. Prie karsto garbės sargybą ėjo paimainydami katalikės moterys, skautai, ateitininkai ir jaunimo organizacijų bei meninių sambūrių atstovai. Vargonais grojo muz. J. Govedas, o solo giesmės giedoją solistai: Ziemelytė, Paulionis ir Strimaitis. Taip pat giedoją dainos sambūris "Volungė", vad. muz. D. Viskontienės. Ištrauką iš T. Kempiečio "Kristaus sekimo" skaitė kun. dr. Pr. Gaida, o evangelikų kun. A. Zilinskas — Šv. Rašto ištrauką. Buvo atkalbėta viena rožinio paslaptis ir litanija į Šv. Jėzuso širdį.

Kunigams iš šventovės išėjus, vadovaujant Anapilio tarybos pirm. A. Rinkūniui, buvo suvelioniu atsisveikinimo akademija. Atidaromajam žody A. Rinkūnas apibūdino velionio veiklą kaip kunigo ir tėvynės gilaus patrioto. Gen. Lietuvos konsulas dr. J. Zmuidzinas apibūdino velionį kaip kilniaširdį asmenį, pabrėžė, kad jojo darbe ir veikloje vyraus labai didelė pakanta visų pasauliečių žmonėms. Esą, šitokią teigimą paryškinant, užtenka tik nurodyti, jog jo išteigtos lietuvių kapinės buvusios skirtos katalikams ir evangelikams. Atsisveikinimo savo žmonos, diplomatinio bei konsulinio posto asmenų ir savo vardu.

KLB vardu atsisveikino velionį Krašto v-bos pirm. J. R. Simanavičius. Buvo pranešta, jog pagerbiant mirusįjį, išteigtas mokslo stipendijų fondas, kuriame jau šiuo metu esą sukaupta 10,000 dolerių.

Atsisveikinimo žodį tarė Kados liet. jaunimo atstovybės vardu. KLP Toronto apyl. pirm. R. Sakalaitė-Jonaitienė, giliai apga-

**I M E (Partnerships)
or NOTES**
on job to job basis
with contractor.

20% - 30% RETURN
in less than 90 days!!
Call 469-6299 anytime.

"Amber Holidays"

1980 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ IS BOSTONO/NEW YORKO

MASKVA/VILNIUS:

DAR YRA VIETŲ ŠIOS GRUPESE:

rugpjūčio 7	— \$ 999.00	rugpjūčio 17	— \$ 899.00
rugpjūčio 13 (su Ryga)	— \$ 1199.00	rugpjūčio 24	— \$ 899.00
rugpjūčio 28	— \$ 999.00	spalio 8	— \$ 879.00
		gruodžio 28	— \$ 779.00

REGISTRUOKITĖS IS ANKSTO — VIETŲ ŠKAICIUS RIBOTAS.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway, p.o. box 116, So. Boston, Mass. 02127, Tel. 617-268-5764

Istaigai vadovauja Aldona ADOMONIENE ir Albana RUDZIUNIENE.

Prices are based on double occupancy & are subject to changes & fuel surcharges.

šeštadieninė m-klos vardu. Dr. O. Gustaitienė — Kat. moterų c. v-bos ir ateitininkų vardu. St. Jokūbaitis — VI. Putvio šaulių kuopos vardu, nes a. a. kun. Ažu balis buvęs jų kuopos narys ir kapelionas. Pristikimo parapijos vardu atsisveikino kleb. Simanavičius.

Atsisveikinimo akademija baigta Tautos himnu.

Laidotuvių visuotinio viršūnės pasiekė trečiadienį, liepos 16, Milžiniška Anapilio automobilių aikštė buvo perpildyta. Buvo apie tūkstantis automobilių ir apie 2,000 žmonių.

Prie duobės maldas atskaitė kun. J. Staškevičius, o bažnyčioje gilių ir prasmingą pamokslą pasakė kun. dr. Pr. Gaida.

Nuoširdžiai kalbėjo ir vysk. L. J. Wall, perduodamas kard. Carterio, kuris šiuo metu buvęs išvykęs iš Toronto, ir savo nuoširdžią užuojautą visiems lietuviams.

**WEDDINGS & BANQUETS
GRAND MANOE**

On Archer 1/2 Block West of Cicero
Reasonable Prices and Packages
Large Dance Floor in Bar Area
Highest Quality of Food & Cocktails
CALL — 767-2300

MARCO'S ON LOCATION

PROFESSIONAL CLEANING
Valome kilimus, baldų apmušalus; plaušmenis, sienas. Grindis aptvarome. Valome langus ir namų reikmenis. "You'll like what Marco does".
Tel. — 734-7299

J D'S KEY AND LOCK SHOP

Emergency Road Service
Semi-Kwiklock
Locks installed and repaired for your Auto, Home or Business. South and Southwest, Bonded, Insured.
24 hour phone — 434-8200
2500 W. 51st St., Chicago

**ATLIERAME VISOKIUS STOGŲ
DARBUS.** Remontuojame mūrų. "Hot roofing". Ekspertizai ir sąžiningai atliekame langų kitavimo darbus.

Skambinkite dabar — 725-0282.

WAGNER and SONS

**TYPEWRITERS AND
ADDING MACHINES**
Nuomoja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas.
5610 So. Pulaski Rd., Chicago
Phone — 361-4111

OLYMPIA DENTURE CENTER

2805 W. Lincoln Highway,
Olympia Fields, Illinois
DENTURES — FULL SET
Upper and Lower . . . \$290.00
Partial Dentures . . . from \$175.00
General Dentistry and Repairs
For Appt. Call 312-748-3930
R. S. BARDIS, D.D.S.
Located in Athens Pk. Medical
Center; Suite 126 — West End
3 blocks W. of Western Av. on Rt. 59

BURACLEAN

Rugs, Carpets,
Upholstery
Durablecleaned
(right in your home
(Use coupon same day))
So Safe We Are
Backed By This
Seal
CITY WIDE & SUBURBS
388-9263
12220 So. Larkin Cal. P.

AAA-I SECURITY SYSTEMS

24 hr. emer. service — So.-So. West
Protect your home & valuables on
vacation. Burglar alarm — Elec.
door openers. Locked out — We open.
All types locks — Free estimates.
1412 W. 19th St., Tel. 733-8104

A. TVERAS

LAKEODZIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 W 69th Street — Tel. RE 7-1941

JAY DRUGS VAISTINE

2759 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629
• ROPESTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SAL-
DUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atidara šokiadieniais nuo 6 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmdieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vakaro.
D. KUHLMAN, B.S. Registruotas vaistinininkas
Tel. — 476-2206

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

Padangos. Priekinių ratų reguliavimas n. balansavimas. Stabdžiai. Dujintuvai. Išmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-ups. Lubrication. Change of oil and filters.

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE

2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777
Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro.
Šventadieniais uždaryta — Sav. MIKAS CESAS
Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.

Apie velionio mirtį stambiomis antraštelėmis rašė ir Toronto dienraščiai — "The Globe and Mail" "The Star" ir "Toronto Sun".

Išsėkis ramybėje, mūsų labai mylėtas ir gerbtas kunige, tarp berželių ir pušelių, šalia savo brolio Stasio ir tarp senutės motinos.

Pranys Alšėnas.

TAISO

**SKALBIMO IR DŽIOVINIMO
MAŠINAS IR BALDYTVUVUS**
Kreptelės i Hermaną Doškį
Tel. 585-6624 po 5 v. vak.
Kalbėti lietuviškai

STASYS ŠAKINIS

LIETUVIS DAŽYTOJAS

Dažo namus iš lauko ir iš vidaus.
Darbas garantuotas.

4612 S. Paulina St.
(Town of Lake)

Skambinti 927-9107

PUSMEČIUI

\$121.00 Chicagoje
\$93.00
Ciceroje
(10/20/5/UM)

Pensininkams auto apdrauda
Amžius 62 iki 80 m.

6529 So. Kedzie Avenue
J. BACEVIČIUS — 778-2233

MARQUETTE PHOTO

SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MEGEJAMS

Daug sutapysite, pirkdami čia
jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidekan pasirinktus reikmenis ypatingai pigiai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Tel. — PROspect 6-8998

JOS PASKUTINĖ JUOSTA IR JUOKAS

Skirta a. a. Onai Šlapelytei – Kaributienei

Gražus kalifornietiškas pavasaris visu skubotumu ragina žiedus žydėjimui ir paukščius čiulbėjimui. Akims ir ausims lauke taip miela ir gražu. Tai 1980-ju metų balandžio 10 diena, gražus vidurdienis. Ji nenujausdama, kad tomis gėlėmis nebeteks žavėtis, sodina jas, skirsto ir šypso. Staiga, ją užgula krūtinės aštrūs skausmai, ir galvoja, kad nuo pasilenkimų. Šlap taip įsivėrdi į vidų ir krenta į lovą. Nenujausdama, kad gyvenimas eina prie pabaigos ir dienos jau suskaitytos... Nenujausdama, kad jos maldos bus išklaustos, ir Dievas pasiūlys be didelių kentėjimų, skubotai pas save...

A. a. Ona Šlapelytė-Kaributienė Hanau lietuvių stovykloje 1948 m., atrinkusi parodai išauštas savo juostas.

Visą lietingą žiemą audė ir audė. Derino spalvas, kombinavo raštus. Juostų, takelių, kaklaraiščių nukabinti pakabai. Gabtos jos rankos taip vikriai pirštų pagalba laksto raštų rinkiniuose, kad net, pro šalį žiūrint, nespėj sumatyti kaip greitai išdygsta tulpių, tautinių raštų kvadratai ir kaklaraiščius, rūtos „žaliuoti“ pradeda. Jos išauštinę mūsų Tautos himnui puošia kambarius. Takeliuose šūktai „Teviskėlė brangia vis regu sapnė“... Arba dainos žodžiai: „Leiskit į tėvyne, leiskit pas savus“. Tai vis jos meilė lietuviškiems raštams, ir kuriuos nepagalvojė idėti savo širdies, triušo ir ilgų darbo valandų.

—Štai jau baigiu siūlus, kuriuos iš Europos parsivežiau. Kar tau skundžiasi man. Dar liko vienai juostai ir viskas. Gal reikės uždaryti manąją „dirbtuvę“, — juokais nubaigė ji. — Tik gaila, kad iš jaunimo nelieka pakaitalo. O rodos, kai Santa Monikos liutuanistinėje mokykloje dėščiau audimą, visi noriai kibo ir ne vienas gerai išmoko, bet visai neįgirdėti, kad kas austų. O čia reikią neužleisti. Kaip smuiku groti...

Sukabintus ant pakabų miegamajame ji skaičiuoja. Viso apie 50 juostų ir kaklaraiščių kiek mažiau žeri spalvingai, ir jos akys bėgioja nuo vieno darbo prie kito, renka kuri gražiausia. Ir vis dar dirba. Kiek paguli ir vėl užgulusi juosta, baigia raštą po rašto. Tarytum nujausdama, kad nebeadaug laiko jai liko gyventi...

Man atrodo, kad bus gražiausia ta, kur baltame dugne keturios rudos tulpių, ir vieną raštą sukibusios. Tai ta kurią dabar skubiai baigia, nieko nežinodama, kad toji gražiausia ir puošia jos karstą, vežant į kapines. Kad toji liks jos vyriui kaip relikvija... Kaip vėliava, nuo karsto nuimta...

Rytojus. Skausmai kiek sumažėjo, o jau šeštadienis — darbo ir užbaigos diena. Pas gydytoją neisui. Ginas, kai jai siūloma. Ir baigia juosta. Tai truputį paguli ir vėl sėda prie juostos...

Jeigu būtų žinojusi 1980 metų balandžio 12 dienos datą, būtų jaudusi ir juosta. Juosta, kuri būtų pati gražiausia. Tai būtų jos paskutinės juostos ir juokėsi, kaip niekados. Tas juo-

kas gal tik jaunystėje tokio pilno skambesio tebuvo girdėtas.

— Na, kas čia dabar atsitiko, kad nuo pat ryto tiek juokėsi?

— Žinotum, ką sapnavau?

— Ką jau taip?

— Nagi turėjau vaizinti labai daug žmonių. Aukštos klasės, ir, aš gal net kiek persitengiau. Kiek visokių nuotykių buvo. Ai, ai, ai...

Cia ji nupasakoja nesėkmes ir gale, kai viena nežinoma mandra ponis užklausia apie kažkokį salėje esantį portretą, o ji išsigynusi, kad nieko apie jį nežino; toji pasakiusi, kad taidamad Lora... Iš to pradėjau juoktis ir tada padariau. Ir tai nebuvo nei vardinės, nei gimtadienis. Tada nei ji, nei aš nežinojom, kad ji išsipa- navo savo laidotuves...

Vakaras gražus. Sėdim sofoje. Ji labai liūdina. Prie balkono durų siūbuoja palmės. Mūsų pokalbis trūkineja, kaip audėjos gijos. Nuotaika saulėleidžio nu- žertoje vakarų šviesoje blanki, nors nenujausdame, kad lėtai slenka prie šitų namų nelaukta mirtis...

— Ar tu atsimeni tuos posmus, berods Vienažindžio, kuriuos jau-

nimas seniau dainuodavo?

— Kokius?

— Nagi tuos: — Kaipgi gražus, gražus tolimasis dangus,

Kada man pašauksi ten, Dievuli brangus?

— Šitą posmą atsimenu, bet daugiau tai ne. Tačiau ji paniū- niuoja dar pora, man nežino- mu.

— Aš atsimenu seniau jaunimo dainuojamą, skirtą džiovininkų meilei pavaizduoti. Tai: Ima skleistis jau baltosios rožės, Ir lakstutė sodelyje gieda...

Jos iš viso bene devyni posmai ir aš visą ją paniūniuojau. Ji susi- masto ir šneka man.

— Džiovininkai daugiausia bū- davo jauni ir labai bijodavo mir- ti. Dažniausia būdavo dar ir įsi- mylėję...

— Kokia aš laiminga, kad šiandieną pabaigiau juosta.

— O man tai nepatiko tas ta- vos skubėjimas. Lyg nebebus lai- mų.

— Nemėgstu, kai pradėtas darbas užtiesiamas.

IŠEJUSIAI IŠ "KAUNO"

Juostų audėjai a. a. O. Kaributienei

Buvai viena tu,
(jau šiandieną retų)
Ano meto lietuvių,
Kurie kaitados,
Kai tauta gyventi tolo,
Jos pirmuosius žingsnius,
Jos jaunuosius būvį
Savo darbui ir triūsui pamilo.

Buvai tu viena,
Margi juostų Audėja,
(Gražiausia bus ta,
Kurią baigti vos suspėjai)
Išpuošusi jom
Savo "Kauno" buveinę.
Netraukė akies
Svetimų vaikų vėjai,
Lietuvės garbės
Nei širdies nešmainius...
Pro Tavo pirštus
Gulė gija prie gijos,
Rašė ne raštus —
Sėdai tulpių, lelijas.

Rengėis dar gyventi.
Ir staiga vieną rytą
Juodoji viešnia
Savo ranką ledinę
Uždėjo ant Tavo krūtinės...
Besparniai šaukliai
Išnešiojo tą žinią:
Nelauktai, tyliai
Tavo žvaigždė nulerito...

Sugrįžta namo
Lūkos Vienišas, Vienas,
Ir dainos:
Taip tuščia, taip tuščia!..
Mintyse probėgusios dienos,
Akys — paveikslai ant sienos
Byloja tikrovę tą rūšią:
Jos niekad, o niekad
Nebus čia!

Danutė Mitkienė

Los Angeles, 1980. IV. 14

Sekmadienis. Kepasi pyragus ir kviečiasi draugę svečiuosna. Tačiau girdžiu, kaip ji telefonu atsisako ir atideda pirmadieniui. Nors nei viena nenujausdama, kad pirmadienis bus paskutinės ke- lionės į amžinybę diena... Lau- žimas, kad skausmai kaip iš ne- žinia kur atsiradę, taip ir praeis — neišsipildė. Dievas jos mal- dų išklaušė, nes visada kalbė- davo, kad meldžiasi, jog nereik- ty ilgai ir sunkiai sirgti. Labiau- siai bijojo senelių namų, ku- riuose taip menka priežiūra.

Menu, kaip sekmadienio vaka- re, išėjusi į balkoną, gėrėjosi prie namo žydinčiomis ramunėmis, gražiu vakaro saulėleidžiu ir liū- dai dairėsi po kambarius. Nors nieko, nič nieko nesakė... Naktį, t. y. 11 val. vakaro suspaudė krū- tinę skausmai ir visą naktį išsi- kankino. Kai rytą pasiekėme li- goninę, buvo per vėlu. Nors gy- dytojų visas būrys, bet niekas ne- begalėjo išgelbėti. Širdies trom- bozė... Taip ir liko jos paskutiniai žodžiai, kuriuos man vežant ją į "Intensive care" pasakė. —

— Juozai, kam tu čia mane at- vežei. Aš geriau būčiau numirus namie...

Pasakė taip ramiai, su malo- nia šypsena veide. O man nelei- do toliau eiti... Ji iškeliauo man palikusi didelį skausmą...

J. K. Zemačiais išgeliniais drabužiais (iš knygos "Lithuanian National Costume")

MANO GYVENIMO SKAIDRIOJI ROŽE

Mano mama turėjo gražų, tur- tingą ir įvairų gyvenimą. Kartu išgyventi su ja 32 metus ir da- lintis visu kuo buvo tikras malon- numas. Kiekviena skaidri diena, kiekvienas naujas rytas mus vis

labiau jungė, kol metamorfozė neaplenkiama įsipykė, kai aš nebesugebėjau suprasti, kur ji ap- leido ir aš pradėjau! Aš tikrai trokščiau, kad galėčiau surašyti čia gerą istorinį dokumentą, duo- dama laiką, datą ir vietą kiek-

vieno svarbesnio įvykio. Pamė- ginsiu kiek galėdama geriau. Jei kokios informacijos truks, tai tik- todėl, kad aš pati ten nedalyva- vau.

Mama — Vanda Romeikaitė gimė Ukmergėje, Aukštaitijoje, 1909 m. didžiulėje šeimoje iš septynių mergaičių ir vieno berniuko. Vos septynerių metų bū- dama, pradėjo studijuoti baletą, o jau penkiolikos metų mergaitė išsikėlė iš namų į Kauną toli- mesnėm studijom. Ten ji susiti- ko jauną karininką ir konserva- torijos studentą Juozą Kulikaus- ką ir vėliau ištekojo už jo.

Mama pradėjo „core de bal- let“: operos Fausto pastatyme ji šoko vyriausios raganos rolę Valpurgijos naktį. Vėliau ji šo- ko „Giselle“ ir „Copellio“ bale- tuose. Nors mano tėvai niekad nėra pasirodę kartu scenoje, ta- čiau mano tėtė dalyvavo oper- chore ir kartais gaudavo mažes- nes roles, kuriose reikėjo solisto tenoro balso.

Nuo savo kūdikystės dienų aš gerai prisimenu, kad mano ma- ma giliai vertino baletą. Mes vi- si buvome seni draugai „Ballet

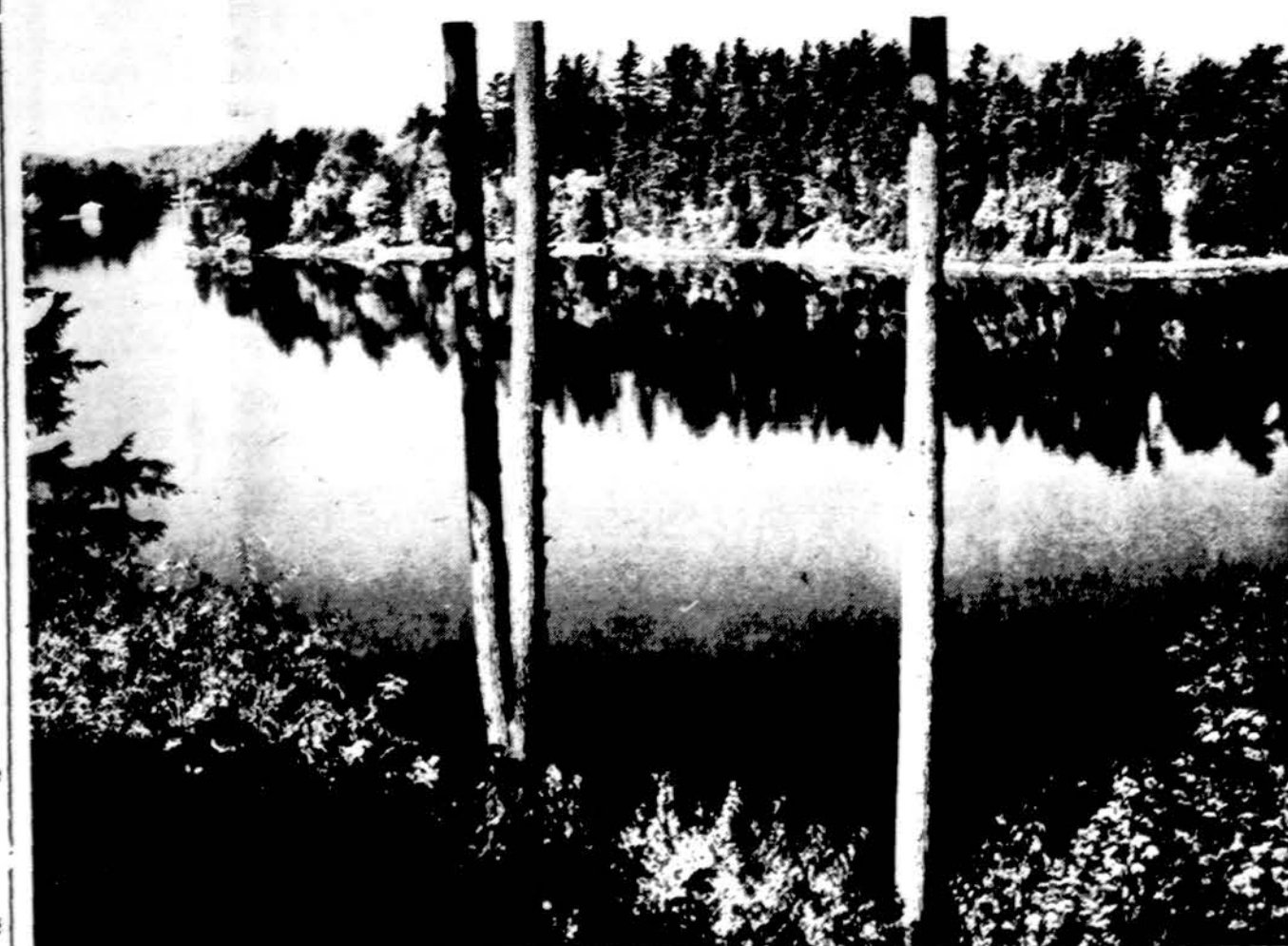
Russe“, „Joffrey“ ir Londono baletų kompanijai. Kai Nureyev atvyko į Chicago dalyvauti „Gul- bių ežero“ pastatymuose, ma- no mama turėjo ilgą privatų pa- sikalbėjimą su juo užsienyje. Jie abu entuziastingai kalbėjo ru- siškai apie baletą. Aš niekad ne- pamiršiu to įdomaus susitikimo. Kaip gyvą matau savo mamą — tokią elegantišką, tiesią, lyg kara- liene, įgijusią tą gražią laikyse- ną tik dėl daugelio metų šokimo baletu.

Man jau esant dešimties me- tukų, mano mama buvo labai veikli ir aktyviai reikėsi L. D. Kunigaikštienės Birutės draugijos karininkų žmonių visuomeniniame gyvenime. Čia ji daug metų buvo valdyboje.

Mama nepaprastai mylėjo sa- vo draugus. Mūsų namai visados buvo pilni žmonių. Jie taip- gi įspaudė didelę žymę ir mūsų gyvenime. Mama mielai visados atlikdavo įvairias socialines funk- cijas, nuo kurių kitos moterys bėgte bėgo. Manau, kad tikrai neperdėsiu, jei pasakysiu, kad jos socialinis grakšnumas buvo tikras menas.

A. a. Vanda Kulikauskienė

Vasaros rytmečio stapiandžiai

Aš visados žavėjauosi jos grožiu. Kai eidama į svečius ji pasipuoš- davo — jos geltoni plaukai ir blizgančios mėlynos akys bei gracinga laikysena užkėrdavo mane ir aš visados taip didžiuo- daviau ją. Aš niekados negalėda- vau atsisėdėti, kaip tokia graži asmenybė gali mylėti mane. Vie- nas senovės persų poetas sykį ra- šė savo mylimajai: „Tu esi rožė, o aš esu tikrai molis, bet kai jie yra kartu taip ilgai, argi molis nepradeda įtraukti tos rožės kvapnio?“. Žavi, šamojinga, pil- na humoro ir juoko, aš visados prisiminsiu ją kaip mano gyve- nimo skaidriąją rožę.

Irena Kulikauskaitė

ETIKETAS

Europoje vienaip — Ameri- koje kitaip. Klausimas: Tikuos, kad padėsite man išspręsti vieną ginčą, kuris tęsiasi jau visą mėne- sį. Mano „bosas“ t. y. amerikietis darbdavys, sako, kad kai moteris ir vyras įeina į kambarį tuo pa- čiu laiku, ar kai susitinka gat- vėje, moteris turi pasakyti „labas“ pirmoji.

Atsakymas: Nors čia tas gin- čas nebus išspręstas, betgi jūs abu esate teisūs, o kartu, iš ki- tos pusės imant — ir abu klai- dingi.

Europiečių papročiu vyrai pa- sveikina moteris pirmieji, o ame- rikiečių papročiu priešingai: mo- terys pasveikina vyrus pirmosios. Vienaip ar kitaip elgiantis, nesu- klysite, nes tų papročių per daug griežtai ir nesilaikoma.

Daiva Dobilienė

Šio šimtmečio garsioji smuikininė

Didžiosios Britanijos pirmau- janti smuikininė šio šimtmečio pradžioje buvo moteris, ne vyras: Neruda, Sir Charles Halle žmo- na, kuri buvo pačios karalienės Aleksandros tituluota „smuiki- ninkė prie karalienės“.

Finansai moterų rankose

Feministai sako, kad 60 pro- centų šio krašto turty yra mo- terų rankose. Jos leidžia vyrams laikyti likusius 40 procentų, nes jų rankinukai ir taip jau yra pil- ni.

Gera idėja

Stanfordo universiteto kafete- rijoje Palo Alto, Cal., meniu ne- tik rodo įvairių patiekalų kai- nas, bet pasako, kalorijų, rieba- lų bei cholesterolio kiekį.

Japonijoje moterų patarnauja vyrams

Japonijoje vyresnės paduoda- mas karštas, gedulo drabužis yra baltas, žuvis patiekama žalia ir moterims yra įprasta paduoti vy- ramis švarkus bei apsiaustus ir padėti juos užsivilkti.

STUDIJŲ APTE ŽMOGAUS TERŠES

Jėzuitų Woodstock teologi- nių studijų centras jau šeši me- tai su ypatingu atsidėjimu gili- nasi į dabarties žmogaus pro- blemas ir leidžia atitinkamus studijinius veikalus. Vienas iš naujausių — prof. D. Hollebach studija apie žmogaus teisių prin- cipus katalikų Bažnyčioje. Vei- kalas pavadintas „Claims in Conflict. Retrieving and Rene- wing the Catholic Rights Tradi- tion“ (Išleido Paulist Press New York, 1979 m. 219 psl.). Autorius rūpestingai peržvelgia žmogaus teisių idėjas, skelbtas liberalų, komunistų, Jungtinių Tautų, bet ypač — katalikų, pradedant Jono XXIII encikli- komis ir baigiant dabartiniiais laikais. Išryškindamas Bažny- čios vadovų skelbtus žmogaus teisių dėsnius ir įjungdamas da- barties reikalavimus. Veikalas perpintas gausiomis citatomis iš oficialių Bažnyčios parelėki- mų, gausiai panaudota naujaus- sia medžiaga (jp).

Dalis šaulių vėliavos pakėlimo metu, Jūros dienos iškilnių metu Union Pier, Mich. Nuotr. P. Malčos

TEISYBĖ IR MELAS APIE TANNENBERGO MŪŠĮ

Vytauto pasirošimas didžiajai kovai ir jo kariniai planai (4)

ANTANAS GAULIA

Zemaitijos frontas buvo patvaresnis, nors antraeilis, prasidėjus atvirai kovai. Ten keletas tvirtovių buvo paimta ir tai privertė vokiečius ten sutraukti didelę jėgą.

Vytautas, kaip geras planų sudarytojas, taip pat mokėjo nuslėpti savo planus nuo priešo. Vaidino, kad pulsia ordina prie Ragainės. Tai privertė kryžiuočius pasiūti keletą komturų ir savo šiaurinės žemės, kur nuslėpino jo pagrindinę kariuomenę, kuri buvo surinkta prie Vislos tarp Schetz'o ir Kulm'o, nes Jogaila irgi pagal planą vaidino pulsia kryžiuočius Vislos kairėje, kas juos privertė padalinti savo kariuomenę. Ordino maršalai, nerodami didelės iniciatyvos arba nebūdami gabūs planavimo atžvilgiu, kaip Samsonovas ir Rencenkampas, nesuprato Vytauto taktikos, kuris, kaip vėliau Ludendorffas, vaidino vykdąs vieną planą, o pavadė visai kitoki.

Vengdama ordino šnipų ir išdavikų, Lietuvos kariuomenė žygiavo aplenkdamą Gardiną Narevo dešiniuoju krantu, norėdama persikelti arti Bugo, o lenkų kariuomenė, vaidindama puolinio pradžią Plocke, iš tikrųjų rinkosi Poznanėje ir jai, kaip ir lietuviams, pasisekė apgauti ordino žvalgus. Plano tikslas buvo sujungti abi kariuomenes Czerwinski ke, vieno vado vedamas, žygiuoti tiesiog į Prūsijos pasienį, kur priešas turėjęs jas sutikti su savo pagrindine kariuomene, kad apgintų savo sostinę Marienburgą. Tokiu būdu, siekdamai savo iš anksto numatytos taktikos, sąjungininkai ne tik turėjo visą iniciatyvą, bet parinko ir kautynių vietą, kurioje turėjo tikslą galutinai sunaikinti ordino jėgas. Dėl to planas buvo ne tik, pagal pulk. Urbono pasakymą, "meniškais sągalvotas, bet ir meniškai įvykdytas".

Kad kariuomenių telkimas būtų apsaugotas, jos pirmiausia žygiavo toli nuo ordino sienų, o antroji eilė buvo iš anksto sustarta su Jogaila, kad šis pasiųstų keletą vėliavų apsaugoti lietuvius persikėlimą per plačią Narevo upę, kas nelengva įvykdyti pontoniniu tiltu. Čia Vytautas vėl parodė savo karvedžio gabumą: nepamiršim, jog tais laikais tiltų statymo technika — inžinerija — buvo primityvi, o perkelti apie 15,000 šarvuotų raitelių ir 25,000 pėstininkų (pagal J. Dlugos duomenis) buvo nemažas reikalas, be to, gurgulių ir artilerijos traukimas, be abejo, buvo milžiniškas istorinis atsitikimas, o ypač karo eigoje, kada priešas visuomet galėjo lietuvius apgulti kaip tik jiems bėpserikiant per Narevą.

Birželio 29 dieną Didysis Lietuvos kunigaikštis, prisitardamas prie Narevo upės, nors jau buvo 60 metų amžiaus, bet prityręs raitelis ir 30 metų karvedys, išsitiesė ant balno, tartum ko ieškodamas, jo vyriausias padėjėjas Vil-

niaus seniūnas Mantvydas supratęs imperatoriaus susimastymo priežastį ir, parodydamas grįžtančius žvalgus, tarė: Viešpatie, atrodė, jog viskas tvarkoje, kelias be pavojaus. Paspaudė pentinus ir žirgus, lydimi apsaugos raitelių (riterių), netoli Narevo sutiko Lengvenį, smolenskiečių vadą, kuris, grįždamas su pulku žvalgų, pamatęs Vytautą, prie jo prisitartinio ir tarė: Viešpatie, upė visai netoli ir niekur priešo nematyti, viskas eina pagal jūsų numatytą planą.

— O Jogailos kariuomenė? — paklausė patenkintas Lietuvos imperatorius.

— Jau sutartoje vietoje mūsų laukia, — atsakė narsus karvedys.

Niekio nelaukiant, kai visa kariuomenė prisitartinio prie gilių upės, jai buvo įsakta statyti tiltą.

Liepos 2 dieną sąjungininkų kariuomenė susitelkė, kaip iš anksto buvo numatyta, Czerwinski. Čia bestovinius lietuvius ir lenkus, kurių vadai svarstė pakutines plano detales, aplankė Vengrijos karaliaus pasiuntinys, kuris klausė valdovus, kur bus vedamos derybos pagal Jogailos norą. Mat, šis dar galvojo išvengti karo. Bet po daug kalbų Vytautas, jau nebesusilaikydamas, tarė, išsiaiškindamas ir kalbą: "Derybos įvyks Marienburge, kai visos ordino pagrobos mūsų žemės bus grąžintos".

Boleslovas Skoračevskis, pasiuntinių viršininkas, nenorėjo tikėti ir, atsigręžęs į Jogailą, klausė: "Jūs karaliau, pritariate jūsų pusbrolio žodžiams? Ką aš turiu tiksliai didžiajam ordino magistrui pranešti?" "Tą, ką girdėjote iš Lietuvos valdovo lūpų, tarp mūsų pasikalbėjimas yra baigtas," tarė lenkų karalius, pagaliau nusistatęs ir sutikęs su savo pusbrolio nuomone.

Jogaila, nors šiaip nerangus, šį sykį pasirodė tvirtai nusistatęs sekti plano vykdymą iki paskutinio taško. Tuo jau įtikino Vytautą keletą savaikių prieš kariuomenių susijungimą. Kol dalis lenkų kariuomenės gulėjo Plocke, vaidindama besirušianti puli ordino pasienį, šis jau teriojo šiaurinės Lenkijos žemes, mėginėdamas lenkus išprovokuoti ir prisirinktoje vietoje juos sumušti, kaip vėliau tai padarė Ludendorffas.

Nustatę paskutinę plano detalę abu Gediminaičiai nedelsdami pradėjo žygiuoti link Prūsijos, kurią pasiekė po 4 dienų. Jau liepos 13 dieną jie užėmė Gilgemburgą, kur sunaikino vokiečių igulą.

Čia bestovint sąjungininkai gavo skaudų pranešimą, kad vokiečiai sumušė lenkų pasiūstą į Pamarį kariuomenę, be to, Vokietijos imperatorius paskelbęs karą sąjungininkams.

Bet karo eigos jau niekas negalėjo sustabdyti, tik pats kautynių rezultatas. Tad, nors Jogaila labai nusiminė, bet Vytauto visuomet remiamas atsikovojo ir,

giliai atsidusęs, nuėjo melstis.

Ulrichas von Jungingenas padarė tradicinę klaidą. Būdamas išdidus, jis žiūrėjo į savo priešus iš aukšto, juos paniekindamas, ir galvojo turįs pakankamai laiko juos sumušti pavieniui. Bet jis per ilgai tėsė paliaubas su Jogaila po jo nepasisekimo 1409 metų kare. Turėdamas Torunėje jau birželio 20 d. visą kariuomenę sutelktą, jis tik pradėjo judėti su jos pagrindine dalimi liepos 5 dieną. Bet buvo pervėlu, nes tada abiejų pusbrolių sujungtos kariuomenės jau žygiavo į ordino pasienį, ieškodamos tinkamos vietos kautynėms arba, geriau sakant, ieškodamos ordino kariuomenės, kurią norėjo išprovokuoti. Tuo tikslu pasukta kaire kryptimi link Draventos upės prie Kaumerick, kur stovėjo vokiečiai. Bet Vytautas, išaiškęs savo taktiką Jogailai, greit pasuko į dešinę minėto Gilgemburgo kryptimi. Šiuose manevuose kaip tik Vytautas pasižymėjo kaip karo vadas: greit apgalvodamas situaciją ir, padaręs savo išvadą pagal esamas aplinkybes, savim pasitikėdamas, darė naują sprendimą pagal tas aplinkybes.

Ordinas, kaip ir Samsonovas 504 metais vėliau, nesuprato sąjungininkų tikslų: galvodamas, jog jie, nusigandę kryžiuočių baisios kariuomenės atsitraukia ir nenori mūšio, nusprendė juos vyti. Pasukęs keletą kilometrų į šiaurę, kur Draventa visai negili, ištiesęs ten tiltą, ją peržengė ir pasiekė Lobau. Turėjo mintyje, kad veja išsigančys priešas. Tik prie Tannenbergo jis pagaliau suprato Vytauto tikslą, būtent žygiuoti į ordino sostinę Marienburgą. Didysis magistras, nors privargino savo sunkiai šarvuotą

riterių kariuomenę, nutarė čia užstoti kelią priešui.

Abi kariuomenės išsisklaidė tarp Tannenbergo ir Gruenwaldo kaimelių ir girių, kur liepos 15 dieną ir pagal Vytauto taktiką kryžiuočiai puolė lietuvius ir jų sąjungininkus. Įvyko didžiausias to amžiaus mūšis. Apie jį mes čia nekabėsime, nes jis yra aprašytas, apdainuotas ir nupieštas kaip lenkų (slavų) didžiausias laimėjimas, kadangi jame dalyvavo keletas rusų smolenskiečių pulkų ir čekų vėliava, pirmieji vedami Jurgio Kaributačio, o antroji Jono Zitkaus.

Šis mūšis mums yra žinomas kaip Zalgirio mūšis, tai reiškia vokiškai Gruenwaldas, tik nėra suprantama, dėl ko visame pasaulyje išgarsėjęs Tannenbergo vardas yra mūsų istorijoje pakeistas. Visi istorijos mokiniai žino, ką reiškia Tannenbergas, bet, jei paklausi, kas įvyko Gruenwalde, tu neatsakysi, o Zalgirio vardo, esu tikras, niekas negirdėjo. Jau laikas atitaisyti šią mūsų pačių sau daromą žalą. Nepamirškim fakto, kad ordino kariuomenė išsirikavo tarp Tannenbergo ir Gruenwaldo, o sąjungininkai prie Laubeno ir Ludwigsdorfo kaimo, o tikras mūšis vyko link Tannenbergo, o Gruenwaldas buvo pasiektas tik bėgančių jau sumuštų kryžiuočių (Nukelta į 7 pusl.)

PALERMO'S (Stella Del Mar)

3751 W. 63rd Street Chicago's most elegant and newest Italian Restaurant

PARTIES TO 200 — 2 ROOMS PHONE — 585-5002 ITALIAN CUISINE SUPREME

Open weekdays till 11:30 p.m. Saturdays till 1:00 a.m.

APPLIANCES REFINISHED In Your Home

Update your kitchen appliances, refrigerators, dishwashers, compactors, range hoods, freezers and metal cabinets with • New colors • No mess • Like new finish • Guaranteed Quality Workmanship.

FREE PHONE ESTIMATES. ABBOT — Tel. 361-4348

A. VILIMAS MOVING

Apdraustas perkraustymas Įvairių atstumų Tel. 376-1882 arba 376-5996

OLYMPIC INN

Home of Polish-American SMORGASBORD Homestyle Cooking • CARRY OUT SERVICE • Banquet Room Available For Small Parties, Meetings And • PARKING IN REAR • COCKTAILS

5111 South Kedzie Avenue — Tel. 776-0795 Open Daily 5:45 For Breakfast Lunch 11:30 to 3; Dinner 3 to 9

ALEKSANDRAS STULGINSKIS ATSIMINIMAI

Spaudai paruošė a. a. JONAS RACKAUSKAS (1903-1979) Aleksandro Stulginskio knygų serijos redaktoriaus J. A. RACKAUSKAS, Ph.D.

Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas su Dr. Jono ir Dr. Aldonos Juozevičių parama. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Knygos kaina su persiuntimu \$12.85.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St, Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda 72 ct. valstijos mokesčio.

B. KRIKŠTOPAITIS JŪRŲ KELIAIS

(Jūrų kapitono atsiminimai) Išleista autoriaus teisėmis 1979 m. Didelio formato. Kieti viršeliai. Spaudė DRAUGO spaustuvė. Kaina su persiuntimu \$11.10. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629 Illinois gyventojai dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčio

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

OPEN HOUSE

Sunday, July 27, 1 to 4 p.m.

3636 W. 60th STREET

3 king-sized bedrooms, 2 full baths. Full bsmt. Garage. A great buy. Call now!

3556 W. 60TH PLACE

3 large bedrooms. Only 5 yrs young. 2 baths. Super kitchen. Basement. Central air. Call now!

6804 W. 64TH PLACE

Lovely 2 bedrm. condo. 5 yrs. young. Sharp kitchen & bath. Near shopping and buses. Sure beats rent. Call now!

O'BRIEN FAMILY REALTY

3430 W. 63RD ST. — 434-7100

Parduodamas 2-jų miegamųjų mūr. "ranch" stiliaus namas. Be rūsių. Oak Lawn apyl. Skambinkit savininkui siokiadienis po 6 v. v. tel. 424-4328.

Apylinkė 72-os ir Whipple. Labai švarus 2-jų miegamųjų mūrinis namas. Daug priedų. \$48,500. Skambint — 925-9250

Savininkas parduoda 5 kambarių mūrinį bungalow.

Pilnas rūsys. Mūro garažas. Marquette Parke arti mokyklos ir bažnyčios. Tuojau galima užimti. Skambint — 434-6236

5 Kambarių "ranch" stiliaus namas.

3 miegamieji, 2 vonios. Kilimai visuose kambariuose. Įrengtas rūsys. 2 maš. mūr. garažas. Šoninis įvažiavimas. Plevakarių miesto daly.

Skambint 582-8274

NAUJA VIETA

Susitarti telefonu

Valdis Real Estate

2644 W. 69th Street Tel. 737-7200 ar 737-8534

Lietuviškas restoranas su namu ir žemėmis Marquette Parke rajone. Labai geras biznis. Lengvos pirkimo sąlygos.

2 butai — medinis. 68 ir Maplewood. Labai tinka giminingoms šeimoms.

Mūrinis bungalow Brighton Parke. 15 metų. Dėl ligos reikia skubiai parduoti. Geras pirkiny.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance — Income Tax Notary Public 2951 W. 63rd Street Tel. 436-7878 ar 839-5568

NEIGHBORHOOD REALTY GROUP U.S.A.

We'll help you make the right move.

JEI GALVOJATE

Pirkite ar parduoti Kreipkitės į

BUDRAITIS REALTY CO.

6600 S. Pulaski Road Tel. — 767-0600

Independently owned and operated

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas — Pardavimas Draudimai — Valdymas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimai

BELL REALTORS

J. BACEVIČIUS 6529 S. Kedzie Av. — 778-2233

REAL ESTATE

Ant Sheridan Road

CONDO — NO MONEY DOWN 2 miegamai, vonia. Visi dideli kamb.

12-me aukšte. Prie ežero — puikus vaizdas. Gera progą jaunai porai.

— o — Taip pat parduodamas "Studio apartment". Visi dideli kambariai. Savininkas Vacys

Skambint 769-6259 arba 436-9667

ST. TURIBUS PARISH

4 bedrooms, 1½ baths. Finished bsmt. Hot water heat. Air cond. 2 car garage. Immed. poss. Low 80's.

Call 767-5190

OPEN HOUSE

Sunday, July 27, 1 to 4 P.M. 4512 W. 63RD STREET

New Two-flat with 3 bedrooms each. 1½ baths. Basement zoned for store, with ¾ bath.

O'BRIEN FAMILY REALTY Tel. — 434-7100

Worth, Ill. Condominium parduodama — 2 miegamai, 1½ vonios, "utility" kamb. Skalbimo ir džiovinimo maš. "Eat-in" virtuvė. Kaina \$49,900. Skambint po 6 v. v. 423-7854.

Marquette Parke apyl. savininkas parduoda 4 miegamųjų mūr. namą. Moderniška virtuvė. Centr. oro vėsinimas. Garažas. Skambint 476-3380

SAVININKAS skubiai parduoda švarų mūrinį 2-jų butų namą. Apačioje 5 kamb. (2 mieg.); viršuje 6 kamb. (3 mieg.) ir kambarys rūšis. 2 maš. garažas. Naujas stogas. 65-os ir Artesian apylinkėje. Skambint nuo 1 iki 7 val. vakaro telef. — 434-8791.

Marquette Parke — Mūrinis. 3 butai ir bižnui ar ofisui patalpa. Tik \$33,500.

Mūrinis. — 1½ aukšto. 6 ir 4 kamb. \$45,000.

Mūrinis — 6 butų. Labai geras investavimui. \$69,000.

Medinis — 1½ aukšto. 5 ir 3½ kamb. 2 auto garažas. Tik \$29,000.

VAINA REALTY — 925-6565

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4050 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5990

MOVING

SERENAS perkausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

10% — 20% — 30% pigiau mokėt už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

Tel. — GA 4-8654 3208½ West 95th Street

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGO, nes jis plačiausiai skelbtas lietuvių dienraštis. Jis skelbtis kitiems yra viena prielaidos.

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE NOTARY PUBLIC 4250 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI. GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, PILDOMI PILIETIŠKOS PRASŲIMAI ir kitokios blankai.

HELP WANTED — VYKAI

MACHINIST JOURNEYMAN Lathe and Mill Operator able to do own setups. Must have own tools. Good salary and benefits. Call Pat Krumwiede.

REDINGTON, INC. 3000 St. Charles Rd., Bellwood, Ill. 287-4200 • 544-7100

ISNUOMUOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. 5 kambarių butas 2-me aukšte. Suaugusiems. Marquette Parke. Naujai dažytas, nauji kilimai. Šaldytuvas, virinimui pečius. Skambint po 5 v. vak. 471-2239.

PARDAVIMUI

Parduodama apytariau 90 inčų sofa, valgomasis stalas, apvalus staliukas, komoda ir lova su matrasais. Skambint 581-1821

DEMESIO

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsinimai. Pardavimas ir Taisyimas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

VALOME

KILIMUS IR BALDUS Plaukams ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUENYNS — Tel. RE 7-5168

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIA NORKIENE SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai patalpinamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių. 2608 W. 69 St., Chicago, IL 60629 TEL. — WA 5-2787

ELEKTROS

VEDIMAI — PATAISYMAI Turu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir saugiai.

4514 S. Talman Ave. 927-3559 KLAUDIJUS PUMPUTIS

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Slinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą galit kalbėti lietuviškai palikt pavarę ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

Amerikos Lietuvių Ekonominė Veikla

Vincas Linlevičius Išleido Pedagoginis Lituanistikos Institutas 1980. 224 pusl. Spaudė Morkūno spaustuvė. Knygos kaina su persiuntimu \$8.85.

Užsakymus siųsti DRAUGO adresu.

Illinois gyventojai pridėda 48 ct. valstijos mokesčio.

Liaudies menas ir kitkas

"Drauge"

Dienraščio "Draugo" administracijoje galima pasirinkti įvairių liaudies meno darbų: medžio, keramikos, drobės, taip pat gražiai papuoštų lėlių.

Apsilankykite į "Draugo" administraciją ir pasižiūrėkite. Gal rasite kai ką padovanoti savo giminėms ar draugams.

"Draugo" adresas: 4545 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

MOSŲ KOLONIJOSE

Worcester, Mass.

ISLYDEJOME I
AMŽINĄ RYKYNE

Liepos 17 d. anksti rytą miesto ligoninėje skaudžios ligos ir skausmą išvarginta iki paskutinės žemiškojo gyvenimo akimirkos rūpestingai mylimo vyro Henriko ir sesutės Salomėjos globojama mirė gailestingoji sesuo Viktorija Ulrichienė pačiame amžiaus stiprumo.

Velionė gimė Lietuvoje ir ten gyveno iki 1944 m. Karo audra buvo nubloškusi ir Prancūzija. 1956 m. atvyko su vyru į Ameriką ir apsigyveno Worcester. Pasiekė gailestingos sesers profesiją, išlaikė Massachusetts valstijos reikalavimus egzaminus ir dirbo Šv. Vincento ligoninėje, kol negailestinga liga palaužė jos sveikatą.

Priklausė Šv. Kazimiero parapijai. Kūnas buvo pašarvotas laido. Dirs-Kazlauskas nam. Karstas skendėjo gėlėse. Daug žmonių aplankė ir meldėsi už velionės sielą. Vakare kun. B. Uzdavinis, MIC, sukalbėjo maldas. Liepos 19 kūnas buvo atlydėtas į Šv. Kazimiero parapijos bažnyčią, kurioje už a. a. Viktorijos sielą Šv. Mišias atlikė parapijos asistentas kun. B. Uzdavinis, MIC. Jis pasakė ir pamokslą. Kartu koncelebravo kun. J. Bakanas ir kun. A. Yankauskas. Giedėjo parapijos vyrų choras, solo V. Roževičius. Vargonais grojo muz. V. Burdulis. Bažnyčioje dalyvavo ir į kapus palydėjo daug žmonių. Kapuose religines apeigas atliko kun. B. Uzdavinis. Vyrų choras su visais dalyviais sugiedojo Viespaties Angelas. Taip mirtis retina mūsų kolonijos lietuvių eiles be pasigailėjimo.

Nuliūdime pasiliko vyras Henrikas — narys dr. Vinco Kudirkos šaulių kuopos, sesuo Salomė Burdulienė su šeima Worcester. Ji su vyru Jonu taip pat yra šauliai. Liko trys seserys Lietuvoje ir kiti giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Išsėkis miela a. a. Viktorija Viešpaties ramybėje, nors svetimoje, bet svetingoje Amerikos žemėje.

TANNENBERGO MUŠIS

(Atkelta iš 6 pusl.)

Čių. Tannenbergas tad yra tikras to mušio vardas ir nemėginkim jį keisti ir sulietuvinti. Tai darydami nenoromis sumažiname šio tikro Tannenbergo istorinį įvykį ir padidiname vertę ano netikro "Tannenbergo".

Siandieną teisybė išėjo į šviesą ir viso pasaulio istorikai atitaiso tą slavų grobuonišką pasisavinimą, būtent, dviejų lietuvių vedamą sąjungininkų kariuomenės stebuklingai gerai suplanuotam to amžiaus kare, — frontas ejo nuo Baltijos jūros prie Klaipėdos palei visą pasienį tarp Lietuvos ir Prūsijos, siekdamas Lenkiją, Mozūrą iki Pamario ir, nors Lenkijos karalius buvo laikomas kaip simbolis aukščiausiu vadu, faktinai visur pabrėžiama, kad didysis Lietuvos kunigaikštis, kuris, nors nebuvo karūnuotas, jau tarsi esąs ne menkesnis už kitus karūnuotus valdovus, kaip tikras Lietuvos imperatorius, buvo tikras to karo (ir ne tik Tannenbergo mušio) laimėtojas. Pačiam mušio Vytautas stovėjo kaip Lauko vadas (Feldmarsšalas) ir vedė visą kaitinų eiga, kol Jogaila stovėjo strateginėje vietoje, apsupamas 60 riterių, išrinktų iš ištikimiausių, kurie jį saugojo.

Reikia dar priminti, kad, kai po keletas valandų kairysis ordino sparnas pirmiausiai puolė lietuvių su 17 vėliavų (pulku) ir pastūmė juos atgal. Vytautas, sekdamas iš totorių, patirtą taktiką prie Vorkalos, pasitraukė nuododamas bėgus. Kryžiuočių maršalas Wallenrode, manydamas, kad lietuviai sumušti, padalino

TRUMPAI

Regina Klimavičiūtė birželio mėnesį baigė studijas North East universitete, Bostone. Pasirinko medicinos seselės profesiją, kurioje nuo rugsėjo mėnesio ir pradės dirbti.

Buvęs Kauno operos solistas Ipolitas Nauragis buvo susirgęs ir keletą dienų gulėjo Šv. Vincento ligoninėje. Jis yra keletą metų buvęs Šv. Kazimiero parapijos vargonininkas ir parapijos choro dirigentas. Linkime sveikatos.

Kunigas Albinas Yankauskas, Šv. Denis parapijos, East Douglas, asistentas, vyskupo Bernardo Flanagan patarkymu laikinai toliau pačioms pareigoms perkeltas į Šv. Aloyzo parapiją Gilbertville.

Is Kolumbijos buvo atvykęs Totoraitienė aplankyti savo dukterį Virginiją Norkevičienę su šeima ir kitus gimus. Liepos 19 d. Agota ir Bronius Norkevičiai marčios mamytėi Totoraitienei savamuose surengė išleistuves.

Liepos 13 d. daug mūsų kolonijos lietuvių buvo nuvažiuavę pas Tėvus pranciškonus, Kennebunkport, Maine. ALRK Moterų sąjungos 5-ta kuopa buvo suorganizuoti autobusą ir dar nesutalpinę visus norinčius važiuoti, nors autobuse tilpo 49 asmenys. Kiti važiuojo savo automobiliais. Oras buvo labai puikus ir lietuvių diena labai gražiai pasisekė. Žmonių buvo daug.

Kenosha-Racine, Wis.

LIETUVIŲ GEGUŽINĖ

LB Kenosha — Racine apyl. valdyba ruošia gegužinę, kuri įvyks 1980 m. liepos 27 d. V. Bagdono sodyboje, 901 Sheridan Rd., Kenosha, Wis. Pradžią pirma valandą po pietų. Galėsime skaniai papiepti ir atsisveikinti prie baro ir Michigano ežero. Primename, kad mūsų LB apyl. kas metai keliais šimtais dolerių paremia bendrą tautinę veiklą. Gegužinė sudaro pagrindines metinės pajamas.

Nuoširdžiai kviečiami vietos ir artimesnių kolonijų tautiečiai, prie ežero ir toliu pavėsėje praleisti keletą valandų.

Is Jūros dienos iškilnių Union Pier, prie Michigano ežero, kurias suruošė Chicago jūros šauliai. Kalbė (kairėje) Vitalis Utera

leisti keletą valandų.

— L. B. Kenosha — Racine apyl. valdybą sudaro P. Petrušaitis — pirm., V. Paukštelis — vicepirm., Tadas Bauža — sekr., Br. Jaraš — kasininkas, L. Plura — vald. narys.

Br. Juška

Omaha, Nebr.

LIETUVISKAS MAISTAS

Siame mieste leidžiamame magazine "Omaha", kuriame skelbiama visos žymės ir geresnės lankytinos vietos, muziejai, teatrai, parkai, pirmiaujančios kavinės, restoranai, kepyklos ir kt.

Liepos mėn. "The best of OMAHA IN 80'S" įdėta nemaža nuotrauka Vytauto ir Stefanijos Mackevičių vienintelės lietuviškos kepyklos savininkų Omahoje.

Jiems pripažinta, kad "Their den se dank breads ar unexcelled" ir kad "Lithuanian way is a sauradough made the European way — that is no shortcuts".

Kepykla nedidelė, todėl dažnai jiems sunku patenkinti vis augančią klientūrą. Duona užsakoma net į Oregoną, Arkanasą, Idaho, South Dakotą, Kansas ir kitur. Kepami ir kiti įvairūs saldūs kepiniai. Ypač, didelė paklausa tortų. Malonu lietuviams, kad mūsų siūkių kepykla, šalia didžiųjų, įeina į pirmiaujančią vietą.

EUROPOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ KONGRESAS

Lisabonoje, Portugalijoje, š. m. birželio 24-25 d. įvyko XXI-mas Europos Krikščionių demokratų unijos kongresas. Siame kongrese dalyvavo visų V. Europos kraštų krikščionių demokratų partijų atstovai. Lietuvių Krikščionių demokratų sąjungai atstovavo inž. A. Venskuskas, LKDS centro komiteto vicepirmininkas tarptautiniams reikalams.

Viena iš svarbiausių kongreso temų buvo "Žmogaus teisių pagalba ir jų ugdymas", kuri užėmė didžiausią programos dalį. Šia tema kongreso plenumo sesijoje vienas iš pirmųjų kalbėjo inž. A. Venskuskas, išskleidęs žmogaus teisių pažeidimus pavergtose Lietuvoje — tautinėje, religinėje, kultūrinėje, socialinėje ir ekonominėje srityje. Savo kalbą LKDS atstovas baigė atsisveikimu į kongreso dalyvius, kad jie solidarai ir tvirtai remtų pavergtų lietuvių laisvės kovą ir jų teisę į nepriklausomą gyvenimą.

Kongrese dalyvaujančių krikščionių demokratų partijų atstovų tarpe matėsi eilė V. Europos kraštų vyriausybės narių, parlamentarų, senatorių, taip pat Europos parlamento narių. Svečiai dalyvavo Pietų Amerikos, Afrikos ir Azijos krikščionių demokratų partijų atstovai. XXI-mojo Europos Krikščionių demokratų unijos kongreso dalyvius gražiai globėjo Portugalijos Krikščionių demokratų partija, kuriai vadovauja min. Freitas do Amaral, Portugalijos vyriausybės vicepirmininkas ir užsienio reikalų ministras.

Rio de Janeiro

PAVOJINGIAUSIA
LIGA — VĖZYS

Statistikos duomenys rodo, kad paskutinio mėto pavojingiausia liga yra vėžys. Vėžio liga sergančių ir mirusių skaičius paskutiniiais metais toli pranekė kitų ligų pasekoje. Mokslininkai atsidedę ieško būdų už-

kirsti kelią vėžio ligos plitimui, bet išdavo vis dar nesėkmingos. Pastaraisiais metais radosi mokslininkų, kurie daro įvairių spėjimų. Pavyzdžiui, kai kurie teigia, jog vėžio ligos svarbiausiu sukėlėju yra meksfaltuoti keliai... Šia linkme JAV daromi tolimieji tyrimai. Jei iš-

A. + A. EDVARDUI NAKUČIUI mirus,
žmonai dr. ALDONAI, dukroms LEONILIJAI, ALDONAI ir jos vyru, sūnui EDVARDUI ir kitiems artimiesiems reiškiamė gilią užuojautą.

Marija Milierienė
Izolda ir Kęstutis Černiai

A. + A. ELENAI ŽIZNIAUSKIENEI mirus,
jos dukroms MYLITAI NASVYTIENEI ir AURELIJAI BALASAITIENEI ir jų SEIMOMS reiškiamė gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Eugenija Nasvytytė
Ramutė Alminauskienė su šeima

Jaunystės moko draugai

A. + A.
Viktorijai Sakalienei-Vasiliauskaitei

mirus, jos sesers likusioms dukroms GROZVYDAI, Australijoje gyvenančiai DANUTEI ir Lietuvoje likusiai velionės sesutei MARCELEI VASILIAUSKAITEI, giminėms ir kitiems artimiesiems reiškiu šioje sunkioje skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

JONAS KRISČIONAS

LIETUVISKAS GALVOSUKIS
(Lithuanian Heritage - Jigsaw Puzzle)

Sudedamas Lietuvos žemėlapis iš 551 gabaliukų galvosuko formoje. Išleido Baltic Associates, Boston, Mass.

Mokyklinio amžiaus, jaunimui padės išmokti Lietuvos Istoriją, atrasti jos žymiausias vietas, supažindins su jos garbiausiais žmonėmis. Šis žaidimas tinka ne tik jaunimui, bet ir kiekvienam suaugusiam tinkamai praleisti laiką. Kaina \$12.95. Ekstra už persiuntimą, Illinois gyventojai prideda 78 ct. valstijos mokesčio. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

TEATRINIO VARGO KELIAIS

Juozas Kaributas

Memuarai. 50 metų teatinio darbo sukažiai paminėti, 192 pusl. Spaudė Saleziečių spaustuvė Romoje 1977 m. Kietais viršeliais. Kaina su persiuntimu \$10.30. Užsakymus siųsti —

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

KUR TAS ŠALTINELIS

Edmundas Knudis ir Jonas Girijotas įdainavo 27 populiariausias harmonizuotas liaudies dainas su penkių įvairių instrumentų palyda. Išleido dr. Jokūbas Stukas, Lietuvos atsiminimų radijo programos vedėjas, gyv. Watchung, N.J. Dviejų plokštelių albumas su persiuntimu kainuoja \$14.95. Ill. gyv. prideda 70 ct. valstijos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Perskaite Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

DRAUGAS, šeštadienis, 1980 m. liepos mėn. 26 d.

7

tiesų paaiškėtų, kad svarbiausiu vėžio ligos sukėlėju yra meksfaltuoti keliai, tuo atveju tektų ieškoti naujų būdų keliams grįžti.

Tačiau Vakarų Vokietijos mokslininkų nuomonės dėl vėžio kitokios. Jų spaudoje neseniai buvo pasirodė informacijų, esą dedama į sviestą dažų, kurie, tik dabar aiškėja, yra vienas iš vėžio sukėlėjų. Tatai esą nustatyta, darant bandymus su žiurkėmis. Vėžio ligų yra daug rūšių, kai kurios, pasak tyrėjų, išgydomos. Mokslininkų nustatyta, kad vėžys darosi vis pavojingėse liga, kadangi pastaraisiais metais pasitaiko vis daugiau juo susirgimų, kurie dažniausiai baigiasi mirtimi.

Taigi, kai kurie vokiečių mokslininkai teigia, kad prieita nuomonės, kad vėžio ligą sukelia ne kokios nors bacilos, bet dėl kitų priežasčių pasireiškiant daugiausia dėl nuolatinių suerzinimų ir panašiai. Jei laiku susirgusieji kreipiasi į specialistus, sako vokiečių mokslininkai, vėžio pašalinimas būtų lengvesnis.

— Į Darvino uostą Australijoje atplaukė iš Anglijos nedidelė jachta, kuri atliko tolimą kelionę per Atlanto ir Indijos vandenynus. To burlaivio įgulą sudarė Kolės šeima, kuriai vadovavo 92 m. amžiaus senelė Emilija.

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID
TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue
Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852
4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01
9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
1410 So. 50th Ave., Cicero
Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APLINK MUS

× Dr. Adolfui Deltai, "Draugo" rėmėjui, šiandien, liepos 26 d., sueina 70 metų amžiaus sukaktis. Ta proga jis Šaulių namuose turės kartu su savo žmona Marija ir artimaisiais draugais pietus, kuriuose žada dalyvauti suaktyvininko šeimos draugai iš Venecuelos ir iš JAV. Dr. A. Delta šiaurinėje Chicagos dalyje turi puikiai įrengtą gyvulių ligoninę.

× Alisa ir Vincas Baltrukonai iš Melbourne, Australijos, jau kurį laiką lankosi Jungtinės Amerikos Valstybėse ir Kanadoje. Šiuo metu svečiuojasi Chicagoje. Atvykę į "Draugą" jie domėjosi spaudos darbu, pasikalbėjo su redaktoriais, painformavo apie lietuvių veiklą Australijoje ir įsigijo naujų leidinių, meno dirbinių ir plokštelių. Alisa Baltrukonienė yra spaudos žmogus, redaguojanti "Tėviškės Aiduose" moterų skyrių. Ateinančios savaitės pradžioje išvyksta į Los Angeles, o rugpjūčio 2 d. išskrenda atgal į Australiją.

× A. A. Lietuvos operos sol. Vladas Baltrušaitis penkerių metų mirties sukaktį šv. M. Marijos Gimimo parapijos choras paminės šį sekmadienį, liepos 27 d., 10:30 val. r., pagerbdamas savo buvusį dirigentą ir nuosirdų mokytoją. Per Mišias su choru kartu giedos Verdi "Lilimo galios" giesmę sol. Margarita Monkienė.

× Antanas Gauronskis, čikagiečiai, įteikė 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× Linksmavakis — rugpjūčio 2-ą d., šeštadienį, 7:30 val. vak. Union Pier salėje. Skanus maistas, gaivinantys baras. Visus linksmas A. Stelmoko muzika. Kviečiame atsilankyti. Ruošia L. B. Gago Parko apylinkė.

× Buv. L. P. T. "Rivule" klubo gegužinė įvyks liepos 27 d., 12 val. Vyčių salėje ir sodely, 47 St. ir Campbell Ave. Visus kviečia valdyba.

× Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų dr. ja ruošia vasarinį pikniką gegužinė liepos 27 d., sekmadienį, Šaulių salėje, 2417 W. 43 Street. Bus laimės šūlinys, skanus maistas bei dovanų pasiskirstymas. Šokiams gros E. Knolio orkestras. Pradžią 12 val. d. Visi nuosirdžiai kviečiami dalyvauti.

× Gintaro vasarvietėje, Michigano ežero kopose, Union Pier, jau laukia nerūpestingos ir malonios atostogos. Čia gali rasti malonų poilsį žuonyje pavėsyje ar saulės spinduliuose, tiek šeimos, tiek pavieniai asmenys. Galima išsinuomoti kambarius pagrindiniame name su pilnu išlaikymu arba modernius vasarnamius prie pat plačiosios virtuvės įrengimais ir patiemis gamintais maistu arba valgyti vasarvietės valgykloje lietuviškam skoniui pritaikintą šviežią ir sveiką maistą. Čia yra lauko teniso aikštė, stalo tenisas, biliardas, krepšinis ir kiti žaidimai. Dėl informacijų ir rezervacijų prašome skambinti 616 — 469-3298 arba rašyti: Gintaras Resort, 15860 Lakeshore Road, Union Pier, Michigan 49129. (ak.)

× NAMAMS PIRTI PASIŪLO DUDAMOS MAŽAIS MĖNESINIAIS ĮMOKĖJIMAIS ir priemonėmis nuomoms. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747. (ak.)

× Česlovas Grincevičius, ankščiau dirbęs "Draugo" redakcijoje, sergant redaktoriui Aloyzui Baronui, sugrįžo dirbti redakcijoje. Redakcija džiaugiasi susilaukusi prityrusio redaktoriaus savo tarpe.

× Kun. Pranas Skrodenis, Marijonų Šv. Kazimiero provincijos ekonomas, buvo išvykęs pasisėsti pas savo brolių kun. Joną ir Kankakee, Ill. Pabuvęs porą savaitių ir išvengęs didžiųjų karščių, jis grįžo į Chicago ir vėl pradėjo eiti savo pareigas.

× Dr. Bronius Povilaitis, gyvenęs Tilsonburg, Ont., Kanadoje, lankydamsis "Drauge", įsigijo lietuviškų knygų net už 48 dol.

× Ses. Julia Stankus, Šv. Kazimiero seserų vienuolijos narė ir Šv. Kryžiaus ligoninės laboratorijos vedėja, ketvirtadienį, liepos 24 d., Golden Age restorano salėje buvo pagerbta jos vienuoliško gyvenimo auksinio jubiliejaus proga. Į pagerbimą susirinko 90 laboratorijos tarnautojų, be to, dar ligoninės va dovybė ir Jubiliatės sesuo. Buvo pasakyta gražių kalbų, sveikinant su tokiu gražiu jubiliejumi, priminti jos įvairūs atlikti darbai medicinos ir auklėjimo srityje ir visų vardu buvo įteikta dovana. Padėkos žodį tarė pati ses. Julia, kuri daugelį metų vadovauja laboratorijai. Bendras seselių jubiliejaus minėjimas bus rugpjūčio 16 d. Laboratorijos pareigūnai jau dabar seseli linki Dievo palaimos ir ištvėrmės eiti pasiaukojimo keliu iki deimantinio jubiliejaus.

× Marija Ročkuvienė, čikagieškė skautininkė, dažnai paremia savo dienraštį. Ir dabar, atnaujindama prenumeratą, aukojo 10 dolerių. Labai ačiū.

× Už A. A. Juozo Tumo ir sūnaus Rimo sielas šv. Mišios bus atnaušiamos rugpjūčio 3 d., sekmadienį, 11 val. ryto T. Jėzuitų koplyčioje. Giminės, artimieji ir prieteliai prašomi prisiminti velionius savo maldose.

× Šv. Mišios už a. a. Olga Jakubienę, antrųjų mirties metinių proga, bus atliktos liepos 30 d., trečiadienį, 7 val. ryto T. Jėzuitų koplyčioje. Visi giminės ir draugai prašomi prisiminti velionę maldose.

× Baitis Blossoms, 2451 W. 69 Street, gėlių parduotuvė uždaryta iki rugpjūčio 18 dienos. (ak.)

× Alkiniai siuntiniai į Lietuvą. Kreipkitės į V. Karosaitę — Optical Studio, 2437 1/2 W. Lithuanian Plaza Ct. (69th St.). Tel. 778-6766. (ak.)

× Mokytojų Stadijų savaitės Dainavoje rugpjūčio 17-23 d. ir Kennebunkpore rugpjūčio 23-30 d. dar yra federalinėmis lėšomis apmokamų vietų. Lietuanistinio švietimo darbą dirbė arba dirbantieji kviečiami šia proga pasinaudoti ir dalyvauti studijų savaitėse. Savaitėi Dainavoje registruotis pas J. Kanašaitę tel. (219) 872-3129. Savaitėi Kennebunkpore registruotis pas Tėvą Steponą tel. (207) 967-2011. (pr.)

× Dr. Kastytis Latoža, Oak Lawn, Ill., yra nuolatinis "Draugo" rėmėjas. Ir dabar, atnaujindamas prenumeratą, atsiuntė 25 dolerių auką. Maloniai dėkojame ir skelbiame Garbės prenumeratoriūm.

× Emilija Tutlienė, gyvenanti MarquetteParke, turi svečių — tris savo anūkus, atvykusius iš Seattle, Wash. Ji kartu su jais aplankė "Draugą", prasitęsė prenumeratą, įsigijo įvairių lietuviškų meno dirbinių ir anūkus supažindino su spaudos darbu. Jos anūkai — Heather ir Steponas, Mrowice kartu su savo motina jau daugelį metų gyvena Seattle. Ten už kiek laiko žada persikelti ir Emilija Tutlienė. Šia proga "Draugui" ji įteikė 20 dol. auką spaudai stiprinti. Už auką nuosirdus ačiū.

× Sofija Plėnienė, Oak Lawn, Ill., savo laiske nuosikundė netvarkingu pašto patarnavimu, kurio dėka nepunktaliai gautanti "Draugą". Tačiau atnaujino prenumeratą ir aukojo 10 dolerių. Maloniai dėkojame.

× Kostas ir Justina Preļgauskai iš Grand Rapids, Mich., buvo į Chicago atvykę, lankė savo bičiulius. Užaukė į "Draugą", tarėsi su dienraščio vadovais lietuviškos veiklos pagyvinimo klausimais, domėjosi spaudos darbu, paliko 25 dolerių auką. Už viską dėkojame. Į "Draugą" Preļgauskus atlydėjo čikagieškė Rožė Miliauskienė.

× "Džiaugiuosi, kad Draugas tvirtai ir ryžtingai kovoja prieš bolševizmą ir išklija jo negeroves bei žiaurumus" — rašo mums Ona Kornienė iš New Yorko, atnaujindama prenumeratą ir siųsdama auką. Ačiū.

× Alfonsas Smilgus, East Chicago, Ill., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 12 dolerių auką. Labai ačiū.

× H. M. Muskus, Chicago, Ill., parėmė mūsų spaudos darbus 10 dolerių auku. Esame dėkingi.

× Juozas Pliacas, pedagogas, "Tėvynės žvaigždutės" (vaikų) skyriaus "Drauge" vedėjas, išvyko atostogų į Kanadą, tačiau spaudos darbus taip sutvarkė, kad TŽ skyrius bus įprasta tvarka spausdinamas kiekvieną trečiadienį.

× Lina Kėmeraitytė, Vasario 16 gimnazijos mokinė, atvykusi iš Vakarų Vokietijos, aplankė "Draugą" ir susipažino su lietuviško dienraščio spaudos darbu. Ją atlydėjo čikagieškė Rūta Musonytė.

× "Turime ir radiją, ir televiziją, bet Draugas mums yra pats geriausias ir patikimiausias žinių teikimo šaltinis", — rašo mums Elena Vegerienė iš Rochesterio, N. Y., atnaujindama prenumeratą ir pridėdama 10 dolerių auką. Už viską maloniai dėkojame.

× Juozas Dugauskas, New Britain, Conn., prie prenumeratos mokesčio pridėjo 7 dolerių auką. Ačiū.

× Mindaugas Putrimas, Toronto, Ont., parėmė mūsų spaudos darbus 10 dolerių auku. Labai ačiū.

× Aukų atsiuntė: 6 dol. — M. Vaičiūnas; po 5 dol. — S. Šlikas, Julija Kavaliauskienė, V. Numgaudas, Birutė Zemaitienė, V. Žilinskas; po 3 dol. — Liuda Kovičienė, Petronėlė Leitenė. Visiems dėkojame.

× Po du dolerių aukojo: Bronius Tiškus, A. Šaprakevičius, V. Rukuiša, S. Augonia. Visiems dėkojame.

SKYRIMOSI AMŽIUS
Prancūzijos statistikai skelbia, jog iš 100 suimtuosiuju mažiausia 57 išgyvena 30 metų, 37 iš 100 santuokoje gyvena iki 40 metų, gi 16 iš 100 sulaukia "auksinių vestuvių". Atrodo, kad pavojingiausias skyryboms amžius ešas tarp 30 ir 39 metų amžiaus.

Lietuvių Tautinių Šokių šventėje kongr. E. Derwinski, gen. prokuroras B. Carey su žmona, sen. Frank Savickas ir kt.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

RUOSIA NUOTAIKINGA POPIETĘ GAMTOJE

Margutyje liepos 22 d. posėdžiavo LB Marquette Parko apylinkės valdyba. Buvo nuodugniai aptarta ateinančių renginių reikalai. Valdybos pirmininkė Birutė Vindašienė supažindino posėdžio dalyvius su rugpjūčio 17 d. Marquette Parke prie Californijos ir 71 gatvių ruošiamą nuotaikingą popietę — linksma gegužinė. Pirmininkė gegužinei ruošti leidimą gavo. Gegužinė prasidės tuojau po pamaldų, 12 valandą, ir tęsis, iki bus norinčiųjų pamogauti.

Žinoma, gegužinei suruošti reikia ir talkos. Į jos ruošą jungiasi valdybos nariai ir nuosirdūs kiti talkininkai. Skanų valgių paruošimu sutiko rūpintis O. Norvilienė, Techniškus darbus vykdys Br. Andriukaitis, A. Kareiva, Kostas Juškaitis, Danutė Augienė, A. Likanderienė, Apolinaras Bagdonas ir kiti. Visus darbus koordinuos pati valdybos pirmininkė Birutė Vindašienė.

Bus skanūs lietuviški valgiai, atgaivai bealkoholiniai gėrimai, kava su saldumynais. Be to, ruošiamas turtingas dovanų pasiskirstymas. Valdyba būtų labai dėkinga bendruomenininkams, kad turintieji laimės šulinii dovanų juos paaukotų šiam renginiui. Dovanas galima pristatyti į Margutį darbo dienomis.

Gegužinėje bus proga visiems nuosirdžiai, be barnių, gincų, lietuviškoje aplinkoje pabendrauti, pagyventi prisiminimais ir pasidžiaugti vasaros malonumais. Maloniai visi kviečiami prisiminti rugpjūčio 17 d.

Jurgis Janušaitis painformavo apie kūrėjas savanorius pagerbti akademijos paruošimus darbus Akademija bus ruošiamas vasario 21 d. Chicagoje Lietuvių Tautiniuose namuose.

Bafo direktorių suvažiavimo liepos 5 d. Chicagoje prezidentas, iš kairės: Vladas Pažiūra — direktorių tarybos pirm., kun. Ant. Baltrušaitis, Marija Rudienė — centrų valdybos pirm., Ona Jokubaitienė — gen. sekretorė. Nuotr. Lina Medaus

Akademijos ruošimo reikalais glaudžiai bendradarbiaujama su kūrėjų savanorių sąjungos Chicago skyriaus pirmininku Juozu Tamuliu. Akademijos metu numatoma iškilminga vakarienė, meninė, daugiausia jaunimo atliekama, programa ir gražus pagerbimas kūrėjų savanorių.

Valdybos posėdžių protokolus perskaitė sekretorė Aleksandra Likanderienė. Apgailestauta, kad valdybos darbščioji vicepirmininkė Rima Sidrienė, šeimai išsikėlanti kitur gyventi, kurį laiką nebegalės dirbti valdyboje, tačiau ji pažadėjo niekada nenutolti nuo LB darbų ir, kai tik galimybės bus, vėl sugrįžti rytingai dirbti. Už tai valdybą jai nuosirdžiai dėkoja.

J. J.

ZEMAIČIŲ KULTŪROS KLUBO IŠVYKA

Zemaičių kultūros klubas susirinkimams dažniausiai turi vadina Aneles name, 4500 So. Talman Ave. Čia valdyba liepos 23 d. užsakė autobusą išvykai, 10 val. sumokėję po 4 dol., suėdė 41 asmuo ir dar buvo keturi ar penki privatūs automobiliai, išvažiavo į Lake Wille, 55 mylios nuo Chicago. Važiuojant matėme gražių priemiesčių vaizdų: kelių išvėdžiojimų jų susikirtimų ir įdomių statybų namų, kurie tarp žaliuojančių medžių puikiai atrodė. Kelyje užtrukome apie valandą su puse.

Atvykus į Lake Wille savininkė ir šeimininkė mus maloniai priėmė, pasveikinus kvietė apžiūrėti vietovę, o ta vietovė graži ant ežero kranto. Prie ežero du geri priėjimai, vanduo švarus ir grynas. Čia yra kur akį paganyti, jautiesi jaukiame gamtos prieglobstyje. Namas erdvus su 14 kambarių, daugumos po dvi lovas, yra atskiras baras. Kieme ir prie ežero pristatyta daug stalų su suolais pasisėsti ir pasigėrėti. Valgi čia pat galima užsisakyti.

Mūsų išvyka apie 50 asmenų.

Šeimininkė Anelė Kajokienė pakvietė pietų prie stalų čia pat kieme pastatytų. Pietūs buvo geri: dešros su kopūstais, vištiena, kugelis ir kiti priedai. Buvo gražių kalbų ir pabendraavimo. Pasivaissinus, pasivaikščiojta, prie stalų net "pinaklį" pradėta lošti. Buvo atvažiuojęs vežimėlis su mažu arkluku, kuris sudarė daug įdomumo.

Greit atėjo ketvirta valanda ir reikėjo eiti į autobusą grįžti namo. Važiuodami net dainuoti pradėjome. Visi dalyviai buvo labai patenkinti ir pageidavo daugiau panašių išvykų.

J. Litvinas

CHICAGOS ŽINIOS

PRITROŠKO UGNIAGESIAI

Degant apartamentiniame pastatui 1847 W. Cermak, Chicagoje, gaisro gesinti buvo atvykę 45 ugniagesiai, gaisras plėtėsi, užgriebdamas gretimas krautuves. Keturi ugniagesiai buvo pritroškinti, prišalavę nuo dūngų garų ir paveikti karščio. Jie buvo atgaivinti Šv. Luko ligoninėje, panaudojant deguonį.

SOKIAI AIKSTĖSĖ

Įvairiose Chicago miesto aikštėse nuo liepos 23 d. iki rugpjūčio 28 d. vidudieniais įvairios baletų ir šokėjų grupės atliko šokių programą.

PINGA GAZOLINAS

Gazolino suvartojimas sumažėjo Chicagoje ir dėl to kainos po truputį pradeda kristi.

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBĖS

— A. a. kun. Pranciškus J. Rimkus, Bostono arkivyskupijos laikraščio "The Pilot" redaktorius, nelgal pasigęs, vėžiu mirė Bostone. Buvo palaidotas liepos 24 d., šv. Mišias atlaikius kardinolui Humberto Madeiros. Kaip redaktorius jis dirbo nuo 1972 m., pastaruoju metu buvo vyriausiasis redaktorius. Mirė teturėdamas tik 38 metus amžiaus. Tai trečios kartos lietuvis.

— Sigutė Lenkanskaitė, Clevelando "Nerijos" ansamblio narė, "Nerijos" gastroliams Pietų Amerikoje pasibaigus, PLB valdybos prašoma pasilikti pdirbėti su P. Amerikos jaunimu. Argentinoje ji padėjo Jaunimo Sąjungos vadovams redaguoti jų leidžiamą laikraštį, o šiuo metu talkina Venecuelos lietuvių jaunimo stovykloje.

— Kultūros židinio A. Maiceikos vardo biblioteka liepos ir rugpjūčio mėnesiais bus uždaryta.

— Laura Šlapelienė, prof. Igno Šlapelio našlė, praėitą rudenį susirgo. Po ligos buvo senelių globos namuose Manhattane, o birželio 25 pervežta į Matulačio senelių namus, Putname.

Advokatas

GINTARAS P. ŠEPENAS

Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Seštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Seštad. 9 val. iki 1 val. d.

DENGIAME IR TAISOME

VISŲ BŪSIŲ STOGUS
Už savo darbą garantuojame ir esame apdrauti.

Skambinkite
ARVYDUI KIELAI
Tel. — 434-9655

JUOZAS BRAZAITIS

RAŠTAI I

Tumas — Vaižgantas, Dambrauskas — Jakiša.
Donelaitis, Deukantas, Valančius.
Baranauskas, Pietaris.

Redagavo ALINA SKRUPSKELIENĖ ir
CESLOVAS GRINCEVIČIUS

Išleido [Laisvę Fondas lietuviškai kultūrai ugdyti. Ap-lankas ir viršelius Ados Korsakaitės - Sufarvickės.

Spausdino "Draugo" spaustuve. Kietais viršeliais, 562 pusl. Kaina su persiuntimu \$16.10. Illinois gyventojai dar pridėda 90 ct. valstyjos mokesčio.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 Weest 63rd St.,
Chicago, IL 60629

MANO ŽODYNAS

Richard Scarry

Lietuvių ir anglų kalba. Antrasis leidimas. Didelio formato. Kieti viršeliai. Lietuvių kalbai pritaikė ir išleido JAV LB švietimo Taryba, Chicago 1979 m. Leidimą parėmė Lietuvių Fondas. Šis leidinys gražiai iliustruotas ir jų pagalba mažesniems skaitytojams žymiai lengviau išmokti lietuviškai. Kaina su persiuntimu \$7.00. (Illinois gyventojai dar pridėda valstyjos mokesčio 30 centų.)

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, Ill. 60629